

FORA NO JUREMUS

ciudadana, estatal i planetària. Si tinguéssim records més llunyans i més fidels seríem capaços de constatar aquest accelerament que ens duu cap a un fi tan necessari i alhora tan insospitat.

Els fets, per raons impensables però transcendents, també cada vegada afecten més tota la comunitat i tota la biodiversitat, i cada vegada és més increïble que un país o fins i tot un individu es puguin esmunyir dels efectes que els seus actes provoquen pertot. Si ens adonem que tan sols una paraula dita a destemps o fora de lloc poc provocar resultats dels quals tots sortim esquitxats en una mesura o altra, ¿podrem comprendre en quina mesura serem afectats per actes i situacions que són contra natura?

Totes les darreres notícies d'un any ençà tenen implicacions vertaderament transpersonals, transestatals, transcontinentals i transculturals. **Ara ningú no pot dir "aquest no és un problema meu!"**, ja que tots en sortirem mal o ben parats alhora, de les decisions preses.

Podem comprendre com n'hi estem, d'implicats, si recordem que la manera d'alimentar el bestiar pot ser la causa de morts col·lectives, si tenim en compte que el desig d'investigar i utilitzar material genèticament manipulat està fonamentat en interessos egoistes i econòmics i no considera gaire cosa més, si tenim present que en molts casos es permet que l'ambició sia un motiu més fort que l'honradesa i la dignitat.

I paradoxalment ara més que mai no podem i no volem obligar... La submissió i el sotmetiment creen esclaus; no persones responsables, determinades per l'obtenció de fites dignes. Ens cal obtenir un consens en tota la humanitat per a poder assolir el repte d'un esforç de creixement i prosperitat del qual ningú no pot raure fora.

Per tot això és sorprenent, injust, infantil, aberrant i immoral que participem, ho vulguem o no, en accions militars o antiterroristes per un bé comú i col·lectiu i que contrastant amb això se'ns negui, per part del mateix govern i país que ens demana solidaritat, establir d'una manera seriosa l'aturada de l'enverinament de l'aigua, del cel i de la terra, que ens són comuns a tots. Els Estats Units d'Amèrica ens donen l'exemple del que no hem de fer.

Mentre els interessos dels polítics estiguin lluny del bé comú i mentre els desigs d'uns quants siguin més importants que la necessitat de molts restarem atrapats en un món injust i no haurem assolit la majoria d'edat planetària.

Els exemples que he posat ens mostren de manera prou evident que ningú, en el moment que ens toca viure, no pot estar fora de joc. **Ningú no es pot permetre dir "ara no jugo!"**.

Els fets, per raons impensables però transcendents, succeeixen cada vegada més de pressa. Situacions similars en tot ordre de coses fa només 50 anys podien ser preses amb certa parsimònia, amb una tranquil·litat relativa que ens permetia gaudir de la situació; teníem prou temps i espai per a repensar, si calia, les nostres decisions i les nostres preocupacions. Tant les situacions planyedores com les fruïbles lliscaven suaument perquè en poguéssim aprendre tot el que ens calia, perquè potser érem massa cadells, massa inexperts com a raça i com a humanitat.

Ara tot empeny, ho vulguis o no, a no aturar-nos massa. I això no és una condició personal; és també familiar,

Í NDEX

3	Editorial: "Ara no jugo"
Jordi Orús Salvador	19	DIA DE LA TERRA
5	Afegeix-te a la crida
Protegir la Nostra Llar
que fa el Dia de la Terra!	29	Després de l'onze de setembre
per Jordi Alemany
6	Cimera mundial sobre
desenvolupament sostenible	32	L'Organització Mundial del Comerç - OMC
per Pep Puig i Boix
8	Biodiversitat	36	Ral-li Solar Internacional
10	Aigua	38	Campanya: Entesa Catalana per
una Energia Neta i Renovable
12	Boscós	41	Acudit
Presentació d'EcoXarxa
14	Energia	42	Verdaguer 2002 - Gaudí 2002 - Maria Laffitte

DIA DE LA TERRA

Núm. 9 · Any 2002 ·

Direcció editorial: Jordi Orús i Salvador

Edita: Associació Dia de la Terra Catalunya
Apartat de Correus 10145 - 08080 - Barcelona

Realització: Associació Athanor.

Rambla Canaletes 127 3r - 08002 - Barcelona
Tel.: 93 302 54 58 Fax: 93 302 50 97

Departament Gràfic: Irene González

Publicitat: Ricardo Galarza - Tel.: 615 341 918

Correcció: Francesc Prims

Filmació: Rovira S.L.

Imprimeix: Tesis S.A.

Agraïments: Josep Puig i Boix, Jordi Alemany, Martí Boada, Rita Panuncio, Mirta Manzatti, Alternativa Verda, GCTPFNN, Santiago Vilanova, Carles Gorbs, Jordi Calvet-Banchs (*acudit*), Josep Viver, APA, Diputació de Barcelona - Àrea d'Espais Naturals, Parcs i Jardins, Zoològic de Barcelona, Ajuntament de Barcelona, Ecotècnia, Generalitat de Catalunya, Soria Natural

Els editors no coincideixen necessàriament amb els conceptes i posicions dels autors que firmen els articles.

Dipòsit Legal: B -5339-94

<http://www.diadelaterra.org>

E-mail: info@diadelaterra.org

Informació Fira per la Terra:
firaperlaterra@diadelaterra.org

Està permesa la reproducció total o parcial fent esment de les fonts i els autors.

Aquesta edició ha estat realitzada en paper 100% reciclat i ecològic.

AFEGEIX-TE A LA CRIDA

'PROTEGIR LA NOSTRA LLAR' QUE FA EL DIA DE LA TERRA!

El dia 22 d'abril es realitzaran desenes de milers d'esdeveniments, des de manifestacions fins a canvis polítics, des de Fires per la Terra fins a campanyes en mitjans de comunicació.

Els trobareu arreu; a les principals capitals del món i als racons més remots. Tots junts enviarem un missatge fort i clar: **"la nostra terra, la nostra llar és preciosa, perible i ens pertany a tots i a totes"**.

Aquest correu electrònic conté un breu resum dels nostres programes del Dia de la Terra 2002 i de les accions que recomanem fer. Per tenir més informació i més detalls de la nostra campanya es pot anar a la pàgina web <http://www.earthday.net/goals/summary2002.stm> o descarregar l'arxiu PDF inclòs a la mateixa pàgina per utilitzar-lo i distribuir-lo.

ACCIONS

A continuació citem dues accions interessants que us convidem a conèixer. Si us plau, envieu aquesta informació a totes les persones o entitats que tingueu enregistrades a la vostra xarxa.

- 1. Signeu la declaració dels ciutadans i ciutadanes del món adreçada a tots els caps d'estat:** la declaració dels ciutadans i ciutadanes del món és un document adreçat a tots els caps d'estat i de govern amb què se'ls crida a participar a la Cimera Mundial sobre Desenvolupament Sostenible (agost - setembre 2002). Davant els grans desafiaments a què ens hem d'enfrontar com a comunitat global, és evident que només un esforç combinat dels nostres líders ens assegurarà que avancem en el sentit de la sostenibilitat. Conegueu més detalls i signeu aquesta declaració a <http://www.earthday.net/goals/worldsummit.stm>
- 2. Mesureu la vostra Petja Ecològica:** feu una simple prova per avaluar la vostra 'Petja Ecològica' i assegureu-vos que altres persones facin el mateix. Per saber més sobre això, aneu a <http://www.earthday.net/goals/footprint.stm>

ficar les prioritats ambientals que afronta la vostra comunitat local. Nosaltres aplegarem els resultats de tots els diàlegs i els presentarem durant la Cimera Mundial. Podeu trobar més detalls a <http://www.earthday.net/goals/community.stm>

- 2. Dia Sense Cotxes:** sigueu part del programa del Dia Sense Cotxes i feu servir el Dia de la Terra per fer una crida a favor de polítiques de transport sostenible. Trobareu més informació a <http://www.earthday.net/goals/carfreeday.stm>
- 3. Plantades d'arbres:** planteu un arbre durant el Dia de la Terra com a símbol d'unitat i de pau. Ajudeu a reforestar el nostre planeta i a protegir l'aire, l'aigua i la qualitat dels nostres sòls.
- 4. Moments de Pau:** afegiu-vos als milions de persones d'arreu del món en la celebració dels Moments per a la Pau en el Dia de la Terra 2002. Ajudeu-nos a allunyar la guerra i el caos del nostre món i a guiar-lo cap a la unitat i la pau.

Totes les accions ambientals són importants en el Dia de la Terra. Ajuda'ns a Protegir la Nostra Llar.

Us convidem a realitzar el millor que pugueu en la vostra comunitat i organització. Si voleu que el vostre esdeveniment sigui donat a conèixer, envieu un missatge a info@diadelaterra.org

Gràcies per ser part de la xarxa del Dia de la Terra.

ESDEVENIMENTS DEL DIA DE LA TERRA

A continuació es donen algunes idees que podeu fer servir per desenvolupar els vostres plans per al Dia de la Terra.

- 1. Avaluació de la Salut Ambiental Comunitària:** dins del projecte d'Avaluació de la Salut Ambiental Comunitària s'inclouran uns Diàlegs del Dia de la Terra, que reuniran membres de la vostra comunitat en un esforç per a identi-

degradació ambiental a les diverses parts del món en desenvolupament o del món desenvolupat poden afectar els interessos polítics, econòmics i socials del món en el seu conjunt.

El reconeixement internacional del fet que la protecció del medi ambient i la gestió dels recursos naturals s'han d'integrar amb els temes socioeconòmics de la pobresa i el subdesenvolupament va culminar l'any 1992 a la Cimera de la Terra.

Properament, la Cimera Mundial sobre Desenvolupament Sostenible es proposa avaluar el canvi global des de la històrica Cimera de la Terra. Deu anys després de la Cimera de la Terra, els nostres problemes han esdevingut molt pitjors. Els reptes que afrontem són tan severs que només amb la cooperació internacional es resoldran.

Tu ets important

Les Nacions Unides demanen urgentment a tota mena de grups de ciutadans i ciutadanes que prenguin part en el procés d'avaluació que s'està duent a terme a molts països, previ a la Cimera. Una àmplia participació és crítica. Els governs no poden fer-s'ho sols. Fes sentir la teva veu!

Accions i solucions

Informa't i actua

Visita la pàgina web oficial de la Cimera Mundial (www.earthday.net/goals/worldsummitletter.stm) per aprendre més sobre el procés d'avaluació esmentat i sobre la Cimera mateixa. També hi trobaràs informació sobre la Conferència d'Estocolm.

Una crida a tots els caps d'estat

Aniran a la Cimera Mundial el president de la Generalitat i el presidente del Gobierno? Envia'ls una carta! **Assegurem-nos que els líders dels nostres països hi aniran!**

A l'atenció del president de la Generalitat de Catalunya

Molt Honorable Senyor,

Nosaltres, els ciutadans i les ciutadanes i els grups signants, ens dirigim a vós amb la petició que participeu a la Cimera Mundial sobre Desenvolupament Sostenible que tindrà lloc a Johannesburg, República de Sud-àfrica, a finals d'agost i principis de setembre.

La Cimera Mundial marcarà el desè aniversari de la Cimera de la Terra –la Conferència de les Nacions Unides sobre Medi Ambient i Desenvolupament (Rio de Janeiro, 1992). A la Cimera de la Terra els líders del món varen acordar un conjunt de principis per a satisfer les nostres necessitats sense posar en perill la satisfacció de les necessitats de les generacions futures.

Deu anys després, aquells principis per al desenvolupament sostenible romanen àmpliament sense cobrir: pèrdua de biodiversitat, desforestació, canvi climàtic, extinció d'espècies i una explosió en la població mundial estan fent malbé els nostres preciosos recursos ecològics. La salut humana està en perill arreu del món a causa de la contaminació, de l'escassetat d'aigua i de la degradació de les terres de conreu. A més a més, un creixent abisme separa les nacions subdesenvolupades de les desenvolupades i un significatiu percentatge de la població del món viu en la pobresa.

Nosaltres no podem permetre'ns una altra dècada d'acció insuficient. Ara, més que mai abans, existeix una gran necessitat d'impulsar un partenariat global. Com a líder del vostre país, vós teniu una posició d'una enorme responsabilitat, davant la vostra ciutadania i davant la comunitat mundial. Assegurar el manteniment del benestar de la vostra pròpia ciutadania va paral·lel a la preservació dels sistemes naturals que ens sostenen a tots i a totes.

La Cimera Mundial ens ofereix l'única oportunitat de cridar l'atenció dins l'àmbit internacional per un futur sostenible, en el segle XXI i més enllà. Nosaltres us apremem perquè assistiu a la Cimera i implanteu un vigorós seguiment del Pla d'Acció per a la vostra comunitat.

Signat

Indica el grup que representes, si és el cas

BIODIVERSITAT

Biodiversitat són totes les plantes, animals, ecosistemes i gens de la Terra. Inclou el més alt arbre, el més petit insecte i el més delicat ecosistema d'esculls de corall. Biodiversitat és tot allò que permet a la Terra i a totes les seves criatures adaptar-se i sobreviure.

Com a humans som completament dependents de la biodiversitat per a la nostra supervivència. I encara ara, dia rere dia, ignorem la seva delicada naturalesa.

Això no obstant tenim el poder de canviar el rumb. Cadascú de nosaltres pot actuar per protegir la biodiversitat i ajudar a crear un futur sostenible per a la vida a la Terra. Podem aprendre més sobre com actuar de forma diferent.

Biodiversitat: fitxa de fets

Biodiversitat és la varietat de la vida sobre la Terra. Inclou tots els organismes vivents i els ecosistemes que els sostenen. Biodiversitat són els boscos pluvials tropicals i les pastures. És cada organisme, des del més petit bacteri fins a la més gran balena. Són els gens que permeten que la vida evolucioni a mesura que el món canvia.

Quan els científics parlen sobre biodiversitat, sovint la divideixen en quatre categories: diversitat d'espècies (plantes i animals), diversitat d'ecosistemes (els sistemes naturals de la Terra, com ara els boscos, els deserts i els oceans), diversitat genètica (la varietat de gens dins de les espècies i entre diferents espècies) i diversitat cultural (les diferències en el comportament dels humans que permeten que la gent s'adapti al seu entorn).

Aquestes categories estan en profunda interrelació. Les espècies animals i vegetals són una part dels ecosistemes on viuen. Els gens són la base de la vida per a totes les coses vivents. La vida necessita varietat per a sobreviure i prosperar.

On ens encabim?

Cada espècie, cada ecosistema, cada gen i cada cultura tenen el seu rol específic per jugar a la Terra. Per exemple, les espècies animals poden ser depredadores o preses. Si una espècie depredadora desapareix, les poblacions de la presa creixeran fins que no hi hagi prou menjar per a elles. Aleshores els animals presa començaran a morir. Per altra banda, si desapareixen les preses, els depredadors es moriran de gana. Cada espècie és crucial per al sistema. Les plantes, els gens i les cultures, cadascun juga un rol específic també. Quan una espècie, un gen o una cultura es destrueixen, es perd una informació important sobre com adaptar-se al món que mai més no es recuperarà.

La biodiversitat està en perill

Com a resultat de l'activitat humana, s'està perdent la biodiversitat a una velocitat esfereïdora. A hores d'ara, milers d'espècies han desaparegut per sempre.

L'extinció és un procés natural que ocorre a la Terra. No obstant això, com a resultat de la interferència humana el ritme actual d'extinció d'espècies és molt més ràpid que el ritme natural. Aproximadament entre 10.000 i 25.000 espècies s'extingeixen cada any.

Causes de la pèrdua de biodiversitat

Les causes de la pèrdua de biodiversitat són complexes. Les causes més importants són la destrucció d'hàbitats, la introducció d'espècies invasores, la pol·lució i la sobreexplotació.

La destrucció d'hàbitats

La destrucció d'hàbitats inclou la degradació de tots els ecosistemes a terra ferma i al mar. Inclou la tala rasa de boscos, l'excés de tala i la crema de boscos i de zones d'arbustos per a l'agricultura, mineria i urbanització. La desertització és un tema crític que és el resultat de la destrucció d'hàbitats. En àrees de secà, quan es talen els boscos i la vegetació en resulten condicions de quasi desert. Les zones humides són un altre hàbitat crucial que s'està destruint per la pol·lució i la urbanització. Els aiguamolls són uns dels ecosistemes més fràgils del planeta i són decisius a l'hora de filtrar les aigües i protegir les terres de les inundacions. També són la llar de moltes espècies animals. Arreu del món, les zones humides s'han reduït un 50%.

La introducció d'espècies invasores

Les espècies invasores són organismes (normalment transportats pels humans cap a noves àrees) que s'estableixen amb èxit en ecosistemes nous i se n'apoderen. Les espècies que són portades a nous entorns moltes vegades no sobreviuen, però quan ho fan i esdevenen invasores maten les altres espècies animals i vegetals nadiues. Aquest procés, juntament amb el de la destrucció d'hàbitats, ha estat la major causa d'extinció d'espècies nadiues arreu del món al llarg dels darrers segles. Al llac Victòria, a la part oriental d'Àfrica, es va introduir una espècie de peix per refer les pesqueries. Això va trencar l'equilibri de la zona i com a resultat altres espècies que constituïen el 80% del peix de la zona es varen veure reduïdes a l'1% del peix de l'àrea. Es calcula que centenars, i possiblement milers, d'espècies que es trobaven a les illes Hawaii s'han extingit com a resultat de la introducció d'espècies invasores. A les Filipines, la introducció del cargol de la poma *golden* ha causat la destrucció de collites valorades en mil milions de dòlars.

La pol·lució

La pol·lució prové de les activitats humanes. Els productes de neteja domèstica i els fertilitzants i plaguicides agrícoles contaminen el sòl, les aigües subterrànies i els cursos d'aigua superficials. La pol·lució industrial, les filtracions de l'agricultura i les aigües residuals urbanes han danyat severament els ecosistemes costaners. Es calcula que el 50% de tots els ecosistemes costaners d'arreu del món estan en 'risc de degradació'. La vida marina també està afectada per la pol·lució. El

petroli i altres productes tòxics que contaminen les nostres aigües enverinen els animals marins. Els ous són especialment vulnerables a aquests contaminants i molt sovint són danyats per ells. Això causa defectes de naixement i destrueix els ous. Els efectes de la pol·lució es poden veure també a les florides d'algues que s'esdevenen com a resultat de les filtracions cap als oceans. Aquestes florides fan que no passi la llum, amb la qual cosa moren els organismes que la necessiten per a sobreviure. La crema de combustibles fòssils produeix també contaminació i escalfament global de l'atmosfera, que afecten també negativament la biodiversitat.

La sobreexplotació

La sobreexplotació inclou l'excés de pesca i de caça. La sobrepesca esgota les poblacions de peix arreu del món. La caça il·legal i la caça furtiva per a satisfer la demanda global de productes animals és també un perill per a la biodiversitat. 146 països han signat el Conveni Internacional sobre Comerç d'Espècies de Flora i Fauna Amenaçades (CITES), que té com a finalitat la protecció d'espècies amenaçades. Això no obstant el comerç amb espècies amenaçades continua essent un gran perill per a tota la fauna salvatge del món.

Pràctiques agrícoles

Algunes pràctiques agrícoles danyen l'entorn. L'aclariment de zones boscoses per a l'agricultura destrueix els hàbitats. A més, l'agricultura industrial pot danyar la qualitat del sòl i eixugar els subministraments d'aigua. Les modernes pràctiques agrícoles han danyat la diversitat genètica dels cultius, que té una gran importància amb vista a controlar les plagues i permetre als cultius adaptar-se als canvis de clima. La moderna agricultura usa freqüentment només un tipus de cultiu; això causa la pèrdua de varietats i un increment de la vulnerabilitat dels cultius enfront de les condicions ambientals, cosa que desemboca en malalties i plagues. Tot plegat pot comportar que una família, un poblat o una comunitat més gran morin de fam.

Guerres

Les guerres afecten la biodiversitat. No solament destrueixen vides humanes i les infraestructures socials, sinó que també destrueixen el món natural. Es danya directament l'entorn i molt sovint s'obliden els programes de conservació. Es calcula que, com a resultat de la guerra, des de 1975 fins a 1991, el 95% de la fauna salvatge de les reserves i els parcs nacionals d'Angola s'ha destruït. Els bombardeigs de l'OTAN sobre Iugoslàvia l'any 1999 van tenir desastroses conseqüències per a l'entorn de tota la zona. El bombardeig de centres industrials va ocasionar l'alliberament de moltes substàncies perilloses. La guerra també té com a resultat grans migracions de persones refugiades i de gent desplaçada. L'efecte de les crisis humanitàries sobre el medi ambient és substancial. La recollida de llenya per a combustible i per a aixopluc ocasiona la desforestació de les àrees densament poblades amb refugiats. Aquests assentaments també comporten un gran estrès sobre les fonts, que són escasses i que en les condicions normals actuals ja donen poca aigua.

L'escalfament global i la biodiversitat

L'escalfament global està posant en perill la supervivència de les persones, les plantes i els animals arreu del món. La meitat del volum de les geleres alpines europees s'ha perdut des de 1850. El govern americà preveu que totes les geleres del Parc Nacional de les Geleres de Montana s'hauran esvaït l'any 2030. Esculls de corall d'arreu del món ja s'han destruït com a conseqüència de les més càlides temperatures dels oceans. Els canvis en les pautes climàtiques afectaran la biodiversitat a terra ferma i

canviaran la naturalesa dels ecosistemes. L'increment de sequeres i inundacions destruirà hàbitats i causarà l'extinció d'espècies. Unes de les víctimes de l'escalfament global són les espècies migratòries. Les grans migracions del regne animal són unes de les històries més impressionants i inspiradores de la Terra.

Què hi podem fer?

Tot i que pot semblar que aquests problemes ens superin, tenim el poder de crear un futur sostenible per al nostre món. Aprendre més sobre el que podem fer per canviar-lo és apostar pel futur de la vida sobre la Terra.

Biodiversitat: canviar la situació

Protegir la biodiversitat significa protegir la vida sobre la Terra. Cada espècie, ecosistema, gen i cultura és important per al futur del nostre planeta.

Dia de la Terra 2002

A la teva comunitat o al teu barri realitza una Avaluació de la Salut Comunitària per avaluar la salut del teu entorn natural.

Planta espècies autòctones als jardins de la teva comunitat per millorar la salut de l'entorn i atreure espècies silvestres.

Protegeix les conques dels rius locals. L'Agència Catalana de l'Aigua té informació de com fer-ho.

Planta arbres com a part de la Campanya Global de Plantar Arbres. Afegeix-te a la Campanya Mundial.

Organitza un esdeveniment de conscienciació sobre la biodiversitat.

Afegeix-te a la Campanya de signatura de cartes promoguda per Dia de la Terra 2002 i assegura't que els temes vitals de biodiversitat siguin abordats a la Cimera Mundial sobre Desenvolupament Sostenible.

AI GUA

L'aigua és un element essencial per a tota la vida a la Terra. Un 70% del nostre planeta és aigua. També és l'element predominant als nostres cossos. Els humans podem romandre entre dues i tres setmanes sense alimentació, però amb 3 dies sense aigua morim. El que nosaltres fem a l'aigua, ens ho fem a nosaltres mateixos.

Els humans estem posant en perill aquest preciós bé que és l'aigua. Enverinem les aigües superficials i subterrànies. Cremem combustibles fòssils, que ocasionen les pluges àcides i l'escalfament global. Emparedem els rius amb embassaments, amb la qual cosa interrompem els fluxos d'aigua i destrossam els delicats ecosistemes fluvials. Fem tales rases de zones boscoses i pavimentem grans superfícies de sòl, cosa que fa minvar els nivells de les aigües subterrànies i incrementa l'erosió dels sòls i els riscos d'inundacions. A més de tot això, aquelles persones que tenen accés a la major part de l'aigua la malbaraten.

Tot i els problemes cadascú de nosaltres pot jugar un paper important en la conservació i la protecció dels subministraments d'aigua. Informa't més sobre les amenaces que planen sobre l'aigua. Aprèn més sobre el que es pot fer i sigues diferent.

Aigua: fitxa de fets

D'on ve l'aigua?

Com tota la vida que hi ha al nostre planeta, l'aigua és part d'un cicle. L'alliberen les plantes en un procés que s'anomena transpiració. Els oceans i els rius també l'alliberen en un procés anomenat evaporació. L'aigua, aleshores, es condensa i forma núvols, que l'alliberen en forma de pluja i neu. La pluja i la neu cauen sobre els oceans i l'aigua s'escola sobre el sòl cap als rius i llacs. I així, una i altra vegada.

Per què és tan important l'aigua?

Tots els organismes vivents –les plantes, els animals i els humans– requereixen aigua per a viure. L'aigua és la llar de milers d'espècies de plantes i animals. L'aigua és un ingredient essencial en pràcticament tots els processos de manufactura.

Si hi ha tanta aigua als mars i als oceans, com és que no n'hi ha prou?

Aproximadament un 70% del planeta és aigua, però l'aigua fresca i apta per als éssers vius és un recurs escàs. Els ecosistemes que tenen en l'aigua el seu element essencial només cobreixen l'u per cent de la superfície de la Terra. La conversió de l'aigua salada en aigua apta per a beure és una tasca difícil i costosa.

Hi ha gent que disposa de més aigua que altra?

Més de 1.000 milions de persones al món no tenen accés a aigua segura per a beure. Almenys 2.000 milions de persones del món no tenen accés a sistemes sanitaris adequats. Entorn de 3 milions de persones moren cada any com a resultat de malalties relacionades amb l'aigua, que podrien haver-se previngut. L'any 2005, és probable que 3.500 milions de persones d'arreu del món experimentin fretura d'aigua. Deu països del món, la major part dels quals són a l'Àfrica, estan qualificats com que pateixen 'estrès hídric'. Les previsions indiquen que la demanda d'aigua està augmentant amb l'increment de la població i amb la creixent escassetat d'aigua fresca i neta.

No proveeixen d'aigua els embassaments? Quin problema hi ha amb això?

Arreu del món, entre 40 i 80 milions de persones s'han vist obligades a desplaçar-se a conseqüència de la construcció d'embassaments. A moltes d'aquestes persones mai no se'ls ha reconegut que el seu desplaçament ha estat forçat i, per tant, mai no han estat compensades. Allà on se'ls ha reconegut, massa vegades no han rebut una compensació adequada. Com a resultat de la construcció de grans embassaments, el món ha patit una gran pèrdua de biodiversitat. Els hàbitats de nombroses espècies animals han estat destruïts. A més, les inundacions i les sequeres degudes als desviaments de cursos d'aigua han afectat hàbitats terrestres, així com també la qualitat de l'aigua.

Quines són les altres grans amenaces associades a l'aigua?

Els residus industrials i urbans, l'escorrentia urbana, els fertilitzants químics, les aigües residuals, els metalls pesats i els plaguicides contaminen els nostres rius i les aigües subterrànies i enverinen els nostres mars i oceans. Les grans extraccions d'aigua subterrània han fet que els nivells dels aqüífers baixin. La pavimentació i la urbanització també impedeixen que els dipòsits de les aigües subterrànies es recarreguin. A mesura que s'asseca el sòl, la pluja ja no penetra la seva capa superficial i per tant no es pot restaurar l'aigua subterrània en el seu cicle natural.

L'escalfament global està ocasionant l'augment del nivell del mar. També ocasiona desequilibris en l'evaporació i les precipitacions, la qual cosa fa que ocorrin inundacions i sequeres anormals. L'excés de captures en la pesca i la introducció d'espècies no nadiues de peix a les aigües superficials han fet desaparèixer moltes espècies aquàtiques. La silvicultura industrial afecta els subministraments que provenen de les aigües subterrànies i la minva de la capacitat dels boscos per a regular les inundacions i les sequeres. La crema dels combustibles fòssils produeix la pluja àcida, que contamina els nostres cursos d'aigua.

Fins a quin punt són seriosos aquests problemes?

A tots els continents els nivells de les aigües subterrànies estan més baixos que no ho havien estat mai. La biodiversitat en els ecosistemes aquàtics ha minvat un 50% al llarg dels darrers 30 anys. Avui un 34% de totes les espècies de peixos estan en perill d'extinció.

Què estan fent els organismes internacionals i els governs arran de tot això?

El setembre del 2000, les Nacions Unides varen adoptar la Declaració del Mil·lenni, que fixa uns objectius per a ser assolits en anys futurs. Un d'ells és reduir a la meitat la proporció de gent que no disposa d'aigua segura per a beure l'any 2015. Aquesta Declaració també vol "aturar l'explotació insostenible de les fonts d'aigua, per mitjà de desenvolupar unes estratègies de gestió de l'aigua en els àmbits local, nacional i regional que promoguin un accés equitatiu i adequat al subministrament d'aigua".

Com afectarà el canvi climàtic a les aigües del planeta?

D'acord amb càlculs recents, els científics esperen que hi hagi un increment, any rere any, del nivell del mar que sigui de dues a quatre vegades superior al que hi ha hagut al llarg dels darrers 100 anys. En algunes àrees del món, l'evaporació s'incrementarà i els nivells d'aigua minvaran. En aquestes circumstàncies, els contaminants es trobaran més concentrats, ja que hi haurà menys aigua per a diluir-los.

Aigua: canviar la situació

Protegir els nostres subministraments d'aigua és molt més que mantenir-la pura. També implica la seva conservació. De la mateixa manera que tots els altres sistemes, el sistema per a la purificació de l'aigua a la Terra és delicat i requereix respectar un equilibri.

Dia de la Terra 2002

Realitza una Avaluació de la Salut Comunitària per avaluar la salut del teu entorn natural. Posa èmfasi en la qualitat de l'aigua i en l'impacte que la qualitat de l'aigua té a la teva comunitat.

Protegeix les conques fluvials locals. L'Agència Catalana de l'Aigua disposa d'informació de com monitoritzar la conca fluvial on vius.

Educa't tu mateix i educa la teva comunitat sobre la pol·lució de l'aigua. Descarrega una còpia de *Give Water a Hand* ('Dóna un cop de mà a l'aigua'). Aquesta guia d'acció i educació està disponible en anglès i castellà.

Planta arbres per promoure la gestió de les inundacions i per protegir el sòl, que a la vegada protegeix l'aigua.

Busca quins grups del lloc on vius ja estan treballant per a la protecció de l'aigua i coordina els teus esforços amb ells.

Afegeix-te a la Campanya Mundial.

Organitza un esdeveniment per al Dia de la Terra per promoure la consciència sobre l'aigua.

Afegeix-te a la Campanya de signatura de cartes, organitzada pel Dia de la Terra 2002, per assegurar que la temàtica de l'aigua serà tractada a la Cimera Mundial sobre el Desenvolupament Sostenible.

Promou l'energia neta per ajudar a lluitar contra els efectes de l'escalfament global i reduir els impactes sobre els subministraments d'aigua.

Aprèn més sobre com conservar l'energia.

BOSCOS

Si no consideres que els boscos són bonics, que són indrets de pau i que tenen un valor per si mateixos, considera per un moment el seu valor per als sistemes naturals. Els boscos són els pulmons del planeta. Purifiquen l'aigua, protegeixen les aigües i el sòl. Són l'hàbitat de milions d'animals i plantes.

En destruir els boscos estem perdent el nostre més segur aliat en la batalla contra l'escalfament global, les inundacions, les sequeres i l'erosió del sòl. Estem esborrant els guardians de les aigües fresques i netes del planeta i els jardins que donen vida a les plantes medicinals, aliments i molts altres productes. Literalment estem tallant la branca en la qual estem asseguts. Aprèn més sobre les amenaces als boscos.

Boscos: Fitxa de fets

Els boscos són bonics, però fins a quin punt són realment importants per al medi ambient?

Els boscos tenen un paper decisiu per al nostre entorn i, per tant, per als sistemes de suport de la nostra vida:

Aire: els boscos netegen l'aire que respirem, ja que absorbeixen el diòxid de carboni i donen l'oxigen de què depenen les altres espècies, inclosa la humana.

Aigua: els arbres regulen les inundacions i les sequeres i proveeixen ombra i nutrients crítics per a molts rius i rierols.

Sòl: els arbres prevenen l'erosió del sòl. Quan un arbre d'un bosc mor, cau i es descompon, i en fer-ho retorna els seus nutrients cap al sòl.

Espècies: els boscos són hàbitats importants. Només els boscos pluvials són la llar de gairebé la meitat de les entre 5 i 10 milions d'espècies de plantes i d'animals del planeta. Els científics calculen que hi ha almenys 30.000 plantes encara per descobrir, moltes d'elles als boscos pluvials.

Quanta coberta boscosa hem perdut?

El món ha perdut aproximadament la meitat de la seva coberta boscosa original des de les èpoques preagrícoles.

Quanta coberta boscosa estem perdent actualment?

Cada any es tallen aproximadament uns 4.000 milions d'arbres. Entre 1990 i 1995 hi va haver una pèrdua global neta de boscos de 112.600 km² cada any. Aproximadament un 40% dels boscos primigenis que romanen al món estan amenaçats molt o de forma moderada. Més de 300.000 km² de boscos pluvials es destrueixen cada any; aquesta superfície equival a la de Polònia.

És espantós. Quines són les principals amenaces per als boscos?

Les principals amenaces per als boscos provenen de les pràctiques de la silvicultura comercial, de les aclarides (per fer infraestructures, mines, granges, superfícies comercials i altres formes d'urbanització) i de la construcció de carreteres per extreure la fusta i els minerals de les mines.

Per què la silvicultura comercial és tan dolenta?

Les pràctiques silvícoles comercials corrents, especialment la tala rasa, no són ecològicament sostenibles. La desforestació afecta la qualitat de l'aigua, de l'aire i del sòl. També destrueix l'hàbitat de les espècies que viuen dins del bosc. A mesura que els arbres de creixement més lent

són de qualitat inferior i per tant més susceptibles de patir brots de plagues i malalties.

Per què la indústria està tallant els arbres de creixement lent?

Els arbres de creixement lent són nets, fins i durs i es venen a preus més alts. Els arbres de creixement ràpid tenen nusos i són difícils de treballar i encolar, i febles (a causa de les seves fibres, que són més curtes). De manera que a mesura que hi ha arbres de creixement lent les empreses els tallen, ja que és barat i són de qualitat superior, i així no s'han d'esperar que creixin els arbres plantats. Subvencionada pels governs i empesa per la demanda dels consumidors, la indústria fustera actua com si fos viable finançarament tallar el darrer arbre que hi hagi a la Terra. Això no obstant, aquesta forma d'actuar ignora el veritable cost de la tala rasa.

De manera que la tala rasa d'un bosc és més cara que si es tallés de forma sostenible?

Sí, la tala rasa és entre un 30 i un 100% més cara que no pas la tala selectiva si s'hi inclouen aquests components: el cost de preparar el terreny tallat per a ser plantat (que implica arrasar i cremar per netejar el lloc després de la tala rasa, i l'aspersió aèria de productes tòxics, com ara l'agent taronja, per matar totes les altres plantes que puguin competir per l'espai); plantar les llavors; la poda durant el temps de creixement de la plantació; el cost de rehabilitar les carreteres que varen ser construïdes per realitzar la tala rasa.

Aleshores, com pot la indústria mantenir les pràctiques de tala rasa?

Les subvencions dels governs són la raó principal que explica per què les pràctiques forestals insostenibles continuen. Els costos de la tala rasa calculats per les empreses fusteres no inclouen les despeses ocasionades una vegada s'han tallat els arbres. Aquests costos són, molt sovint, subvencionats pels governs, cosa que vol dir que els diners provenen dels contribuents. A més, molts costos no poden ser quantificats i els patim tots plegats; són les conseqüències de l'erosió del sòl que s'ocasiona després de la tala rasa.

Si s'aturen les pràctiques de la tala rasa, no en resultarà una pèrdua de milers de llocs de treball?

La tala rasa i altres pràctiques equivalents no són pas econòmicament sensibles, si es tenen en compte tots els costos. Les pràctiques fusteres industrials són una solució a curt termini a problemes econòmics de llarg termini. A la fi, quan tots els arbres han estat tallats, les empreses abandonen les comunitats i les deixen amb els mateixos problemes econòmics i amb un entorn espoliat.

Com ha afectat els llocs de treball la modernització de la indústria fustera?

La indústria fustera s'ha anat mecanitzant al llarg de les darreres dècades i n'ha resultat una pèrdua de milers de llocs de treball. Les màquines poden entrar i tallar un bosc, i després transportar la fusta a la serradora molt més de pressa i de forma més barata que no pas si es fes servir mà d'obra.

Què tenen de dolent les plantacions d'arbres? No és bo plantar un arbre per cada arbre que es talla?

Les plantacions d'arbres són explotacions d'un sol tipus d'arbre amb

acullen un limitat nombre d'arbres i d'espècies d'arbres per un període de temps tan curt com sigui possible i amb el temps danyen el sòl.

Com és que les plantacions danyen el sòl?

Quan es tallen les plantacions d'arbres, es treuen tots els arbres i el que resta és cremat i netejat. En contrast amb els boscos naturals, pocs nutrients retornen al sòl i la qualitat d'aquest va minvant amb el temps. Un altre factor d'estrès per a la qualitat del sòl són els productes químics que emprava la indústria fustera.

No sabia que a les plantacions s'utilitzessin productes químics. Què vols dir amb això?

Per estalviar temps i per recollir la fusta tan de pressa com sigui possible s'empren herbicides, que són escampats sobre la zona tallada per eliminar qualsevol altra planta que hi pugui créixer. Es veu la biodiversitat com una competència i no com una característica que assegurí a llarg termini la supervivència del bosc. No obstant això, la maximització de la producció és impossible de sostenir si el bosc subjacent és insostenible.

Poden ser una bona cosa les plantacions d'arbres?

El paper i la fusta que fem servir han de sortir d'algun lloc. Les plantacions poden proveir-nos d'una alternativa viable a la destrucció dels boscos nadius sempre que es respectin alguns punts: no hi ha d'haver aclarides de boscos nadius ni de vegetació nadiua per a l'establiment de plantacions; s'han de respectar els drets dels pobles indígenes i de les comunitats rurals; la indústria ha d'incrementar l'ús de les espècies nadiues i de les fibres alternatives per a la producció de paper; s'ha d'acabar amb la utilització de productes químics danyosos; hi ha d'haver zones boscoses esmorteïdores entre plantacions i cursos d'aigua.

Abans has parlat sobre les carreteres de desemboscar. Per què són dolentes?

Les carreteres construïdes per a la pràctica de la tala rasa es construeixen tan de pressa com es pot. No té cap mena de valor per a les empreses construir carreteres que durin. Per tant, les carreteres es deterioren i esdevenen inutilitzables a menys que s'hi facin costoses reparacions. A més l'aigua procedent de la pluja i la neu, que abans era absorbida i filtrada pel creixement del bosc, inunda les carreteres. La terra humida, danyada per la màquina es compacta i es torna inestable, s'escola i causa esllivissades. Quan aquesta terra acaba en els rierols i en els rius ajuda a la formació d'algues i altres plantes que absorbeixen tot l'oxigen de l'aigua, cosa que provoca la mort de les altres espècies que hi viuen.

Què poden fer els governs i les empreses davant de tot això?

Poden establir sistemes de certificació forestal independents, gestionats per terceres parts, i a més poden dur a terme altres actuacions per salvar els boscos dels seus països.

Jo estic conscienciat i sento que el problema em concerneix, però què hi puc fer?

Com veuràs més endavant, la clau és la restauració, la reducció del consum i la reconducció de la demanda cap a fusta procedent de pràctiques de la silvicultura sostenible. Tens un gran paper a fer en la creació d'un futur millor per als boscos i per a tota la vida sobre la Terra. Aprèn més sobre com fer possible el canvi.

Els boscos i el canvi climàtic

Estaran afectats els boscos pel canvi climàtic?

D'acord amb els informes del Grup Intergovernamental sobre Canvi

internacional sobre el canvi climàtic, una tercera part dels boscos del món patiran canvis importants com a resultat de l'escalfament global. Tipologies de boscos sencers poden desaparèixer i enormes quantitats de carboni es poden alliberar a l'atmosfera durant la transició d'un tipus de bosc cap a un altre.

Contribueix la tala d'arbres a l'escalfament global?

Sí. La tala i la crema de boscos contribueixen a l'escalfament global. A mesura que els boscos es cremen, grans quantitats de gasos d'efecte hivernacle, com ara diòxid de carboni, metà, ozó i òxid nítrós s'alliberen a l'atmosfera. Entre un 20 i un 30% de tot el diòxid de carboni que hi ha a l'atmosfera prové de la desforestació.

De manera que estàs dient que mantenir dempeus els boscos ajuda a reduir el canvi climàtic?

Sí. La tala de boscos promou l'escalfament global en destruir una de les maneres que té la Terra d'absorbir l'excés de carboni. A través de la fotosíntesi, els boscos absorbeixen i emmagatzemen tant de carboni atmosfèric que els científics els anomenen 'embornals de carboni'. Això no obstant, la nostra utilització de combustibles fòssils allibera cada vegada més carboni a l'atmosfera mentre que al mateix temps, en talar-se els arbres, hi ha menys boscos per a absorbir i emmagatzemar el carboni atmosfèric.

Tinc clar que els embornals, que són els agents responsables de la desaparició de pol·luents de l'ambient, són bons per al clima. Aleshores per què els ecologistes diuen que els embornals no han de formar part del Protocol de Kyoto?

Sota el Protocol de Kyoto, els estats nació industrialitzats han de reduir les seves emissions de gasos d'efecte hivernacle un 5% per sota de les emissions que hi havia l'any 1990, per l'any 2012. Alguns països com ara els Estats Units d'Amèrica, el Japó, Austràlia i el Canadà volen comptabilitzar els magatzems de carboni dels seus boscos per descomptar-les del total de les seves emissions, com una manera d'ajudar-se a complir amb els objectius de Kyoto. Si això ocorre, el Protocol de Kyoto permetrà que els països demanin crèdits per plantar arbres, però no permetrà comptabilitzar com a debit el carboni alliberat en la desforestació. Amb l'acceptació dels embornals de carboni, els països podrien tenir un incentiu per a la destrucció dels boscos de creixement lent per obrir el camí a les plantacions 'embornals de carboni', cosa que els ajudaria a complir amb els objectius de Kyoto. Això podria menar a resultats perversos; faria que el Protocol de Kyoto accelerés la tala de boscos de creixement lent.

Boscos: canviar la situació

La indústria fustera sobreviu a base de la demanda de productes forestals. Tu li dones suport i la menes més endins dels boscos de creixement lent cada vegada que compres fusta i/o paper procedent d'una font insostenible. Aquí hi ha unes quantes idees del que pots fer en la teva vida de cada dia per ajudar a protegir els boscos de la Terra i de tota la vida que en depèn.

Dia de la Terra 2002

Actua; pots des de plantar arbres i protegir els bosquets locals fins a comprar fusta recol·lectada de forma sostenible i fer créixer la consciència sobre els temes forestals a la teva comunitat. Tu pots canviar el curs dels esdeveniments.

Afegeix-te a la Campanya Global per Plantar un Arbre!

Arreu del món, la gent plantarà arbres pel Dia de la Terra 2002 com a

ENERGIA

Pel Dia de la Terra 2002, gent d'arreu del món s'aplegarà per demanar una ràpida transició cap a les fonts netes i renovables d'energia i cap a l'eficiència energètica. Actualment la major part de l'energia prové del carbó, el petroli, el gas natural i l'urani. Aquestes fonts d'energia contaminen l'aire i l'aigua, modifiquen el clima, destrueixen els fràgils ecosistemes i posen en perill la salut humana. Es malbarata una increïble quantitat de l'energia que es genera, la qual cosa fa pujar els costos i danya l'entorn.

Es pot incrementar de forma dràstica l'eficiència energètica mitjançant tecnologies que ja avui són efectives pel que fa al cost i també amb la pràctica del sentit comú. L'ús eficient de l'energia és un pas clau vers un futur energètic net, però no n'hi ha prou amb això. L'eficiència energètica s'ha d'acompanyar amb una ràpida transició cap a sistemes energètics nets que facin servir el Sol, el vent i l'hidrogen. Hem d'adoptar sistemes que generin una pol·lució mínima i que emprin les fonts d'energia que es renoven de forma natural i ràpida.

Tenim la capacitat de produir i d'utilitzar l'energia d'una forma ecològicament sostenible. El problema és que als nostres líders polítics els manca coratge polític per a canviar el rumb, suaument, i fer via per un camí en què hi ha l'oposició de les poderoses empreses energètiques del carbó, el petroli, el gas natural i l'electricitat. Però quan la gent s'aplega, la ciutadania esdevé la força política més poderosa del món. Us invitem a aplegar-vos amb els milions de persones d'arreu del món que s'han aixecat contra la contínua dependència de les fonts d'energia contaminants. Tots plegats i totes plegades podem crear un futur energètic net.

Energia: fitxa de fets

D'on ve l'electricitat que consumeixo?

Això depèn de l'indret on visquis. El sol, el vent i altres fonts d'energia netes i renovables representen avui una petita, però creixent, part del total de l'energia elèctrica generada. Segurament una part de l'electricitat que consumeixes prové de la generació hidràulica (salts d'aigua i embassaments) i/o de la generació electronuclear. És probable que una part també vingui dels combustibles fòssils (carbó, petroli i gas natural) que es cremen per produir energia. Els combustibles fòssils s'extreuen del subsòl i provenen de la fossilització de plantes i animals que varen viure fa milions d'anys.

Quina quantitat de combustibles fòssils roman encara al subsòl?

No és possible saber amb certesa quina quantitat de combustibles fòssils roman encara al subsòl i no ens podem permetre el luxe de trobar-los. Només l'ús de les reserves conegudes podria causar unes emissions de gasos d'efecte hivernacle que accelerarien encara més l'escalfament global de l'atmosfera.

De quina altra manera afecta la utilització de l'energia al medi ambient?

La pol·lució ocasionada pels combustibles fòssils i l'energia nuclear està contaminant l'aire, l'aigua i el nostre subministrament d'aliments. La

pluja àcida i la contaminació per mercuri deguda a les centrals elèctriques de carbó danyen els boscos, la fauna salvatge i la salut humana. Les fuites de petroli i els residus tòxics relacionats amb l'energia destrueixen els ecosistemes marins i contaminen el sòl i l'aigua. L'energia nuclear produeix residus radioactius que enverinen l'entorn durant milers d'anys.

Què és el que ocasiona l'escalfament global de l'atmosfera?

La crema de combustibles fòssils allibera a l'atmosfera, cada any, més de sis milions de tones de carboni, en forma de gasos d'efecte hivernacle com ara el diòxid de carboni. Aquests gasos envolten la Terra i fan que s'escalfi. Els boscos són la forma primària com la Terra controla la quantitat de diòxid de carboni atmosfèric, de manera que la desforestació és també un factor important de l'escalfament global.

Pot ser dolent l'escalfament global?

Es poden esperar més episodis climàtics extrems, com ara ciclons, inundacions i sequeres, amb pèrdues potencials enormes de vides humanes, milions de persones desplaçades de casa seva a les àrees més afectades, riscos més elevats de malalties com la malària (a mesura que els mosquits amplien el seu camp d'actuació) i perills per a poblacions senceres d'espècies a mesura que el seu hàbitat vagi desapareixent.

Què hi podem fer?

Els gasos d'efecte hivernacle romanen a l'atmosfera durant dècades, de manera que haurem de fer front a aquest problema durant molt de temps. No hi ha dubte que haurem d'afrontar un cert grau d'escalfament; la qüestió és: fins a quin punt serà perjudicial? La severitat del canvi climàtic depèn principalment de fins a quin punt i com de de pressa serem capaços de reduir la utilització de combustibles fòssils i abraçar les fonts d'energia netes i renovables.

Quines són les fonts d'energia netes i renovables?

Les fonts d'energia renovables són virtualment inesgotables i es renoven de forma natural i ràpida. S'anomenen 'netes' perquè generen energia sense produir cap pol·lució. El canvi cap a l'energia neta i renovable ens donarà aire més net i aigua més cristal·lina, a la vegada que millorarà la salut humana i augmentarà la seguretat energètica.

L'energia solar fotovoltaica (FV) converteix directament la llum del sol en electricitat mitjançant les cèl·lules fotovoltaïques. És una energia segura, silenciosa, durable i que no té necessitat de combustible.

L'energia solar tèrmica atrapa els raigs del sol per escalfar edificis i enllumenar-los. La tecnologia d'escalfament solar és una tecnologia madura i promet proveir d'energia aquelles regions del món que no en tenen. Els mercats de l'energia solar tèrmica estan creixent a un ritme accelerat a Europa occidental, als Estats Units i a la Xina.

El vent produeix energia elèctrica en fer girar les pales d'un aerogenerador (és un aparell semblant a un molí de vent). El vent és la font d'energia que arreu del món té un creixement més ràpid.

La biomassa és la font d'energia més antiga de la humanitat. Produïda per les plantes a través de la fotosíntesi, s'emmagatzema en la matèria orgànica, com ara la fusta, els residus agrícoles i els residus animals. La biomassa es pot convertir en combustible, sigui líquid o gasós, o es pot cremar directament per generar electricitat.

L'energia geotèrmica és una forma d'energia renovable que fa servir la calor de l'escorça de la Terra per escalfar edificis i generar electricitat.

Així que l'energia nuclear i el gas natural no es poden considerar energies 'netes i renovables'?

El gas natural és el combustible fòssil més 'net', o més ben dit, el menys brut de tots els combustibles fòssils. És una font de diòxid de carboni, el principal gas que causa el canvi climàtic. Els recursos de gas natural són limitats. L'energia nuclear s'alimenta d'urani, que és també una font d'energia no renovable. A més del risc d'accident catastròfic, les centrals nuclears produeixen substàncies que emeten radiacions que romanen perilloses durant molts milers d'anys.

I la hidràulica, no és una energia neta?

Els grans embassaments hidroelèctrics ocasionen severos impactes ambientals. Desplacen la gent que viu a l'indret, destrueixen l'hàbitat i impedeixen que els peixos arribin al lloc on fan la fresa. Fins i tot en alguna ocasió s'ha vist que els petits aprofitaments hidràulics tenen algun impacte negatiu sobre l'entorn.

He sentit dir que l'hidrogen és una font de combustible 'nova'. És realment net? El podem veure al mercat aviat?

Les piles de combustible d'hidrogen poden alimentar cotxes, cases i oficines. Ocasionen poca pol·lució o gens, depenent de com s'ha obtingut l'hidrogen. Normalment, combustibles com ara el metanol o el gas natural s'estan fent servir per obtenir hidrogen per a les piles de combustible. Això ocasiona alguna contaminació, però menys que les fonts de combustible convencionals. Els cotxes accionats amb piles de combustible s'estan desenvolupant i s'espera que arribin al mercat l'any 2004. En un futur proper, els científics esperen emprar l'aigua i la llum del Sol per a obtenir hidrogen, de manera que l'única 'emissió' seria aigua neta.

Ocasionen algun problema ambiental les fonts d'energia renovable? Què passa amb el ocells que s'estavellen contra les pales dels aerogeneradors? I els productes tòxics emprats en els captadors solars?

No hi ha cap font d'energia que sigui perfecta. Hi ha qüestions ambientals que s'han d'abordar fins i tot en el cas de les fonts d'energia renovable. Tot i això, aquests reptes no han d'aturar-nos en la nostra lluita per fer front al canvi climàtic, que és una amenaça greu per a tots els sistemes naturals que suporten la vida. Per sobre de tot hem d'alentir l'escalfament global a través d'una ràpida transició cap a deixar enrere els combustibles fòssils.

És realista una conversió cap a les energies netes arreu del món?

En un món de preus creixents de l'energia i una creixent inestabilitat en el mercat mundial del petroli, les energies renovables tenen dos grans avantatges: no tenen cap cost de combustible i estan lliurement a la nostra disposició. Les energies netes i renovables estan essent emprades amb molt d'èxit arreu del món. El major obstacle per al seu ús generalitzat és l'important compromís de recursos financers i humans cap als combustibles fòssils.

En altres paraules, és més cara l'energia neta?

Una de les raons per les quals la transició cap a les fonts d'energia renovables està essent tan lenta és que els preus dels combustibles fòssils s'han mantingut artificialment baixos a través de tota mena de subvencions. Tot i això, avui l'energia eòlica és competitiva amb els combustibles fòssils. Les vendes de

cèl·lules solars s'han disparat i el seu cost ha davallat constantment al llarg dels darrers 20 anys. A mesura que creixi la demanda d'energies renovables, les economies d'escala reduiran encara més els preus. Si es consideren els estalvis per la previsió dels danys sobre la nostra salut i l'entorn, l'energia neta és encara més barata.

I què passa amb els països en vies de desenvolupament? Què és més barat per a ells, fer servir combustibles fòssils com el carbó o canviar cap a l'energia neta?

Una tercera part de la població del món no té accés a l'electricitat. Els costos per estendre xarxes elèctriques a moltes zones del món és molt elevat, la qual cosa fa que l'energia neta sigui molt més accessible quant al cost. L'energia neta permetrà també a aquests països cobrir les seves necessitats energètiques sense haver-se de preocupar per les variacions dels preus del mercat del petroli.

No s'agreuja molt l'economia del món si ens embarquem en una transició energètica?

El canvi cap a l'energia neta i eficient crearà milions de nous llocs de treball. Aquests llocs de treball nets es distribuïran geogràficament d'una forma més equilibrada i oferiran una més gran estabilitat que no pas els llocs de treball del ram de l'economia dels combustibles fòssils. L'aigua i l'aire nets tindran com a resultat uns estalvis en la cura de la salut de quantitats multimilionàries. Prevenir l'escalada de gasos d'efecte hivernacle és la millor política d'assegurança que podem comprar contra els devastadors impactes de l'escalfament global arreu del món. Si mobilitzem els nostres recursos humans i financers per fer possible aquesta transició energètica ara mateix, minimitzarem els desballestaments econòmics i assegurarem un món on puguin viure les futures generacions.

Què estan fent els líders del món sobre els problemes relacionats amb el clima?

Representants de gairebé tots els estats nació del món s'han reunit per fer front a l'escalfament global. Han redactat un acord internacional anomenat Protocol de Kyoto, que ha estat signat per molts països. La implantació del Protocol de Kyoto arreu del món és molt important, tot i que és només un petit pas en la bona direcció dels canvis que són necessaris per a estabilitzar el nostre clima i prevenir més destarotaments ambientals.

Joestic preocupat pel problema i considero que em concerneix, però no puc pas posar un molí de vent al pati de casa. De forma realista, què puc fer per ajudar a fer el canvi cap a l'energia neta?

Hi ha tres coses importants per a fer que la transició cap a una energia neta tingui lloc. Primer, manifesta-ho tu mateix! Explica tot això al teu veïnat, envia una carta al director d'un diari, o escriu als parlamentaris del partit polític que has votat. Segon, redueix el teu consum d'energia. L'energia més neta és la que pots estalviar. I si pots, comença a fer servir energia solar per a escalfar aigua. Finalment, signa la declaració de l'Entesa Catalana per una Energia Neta i Renovable. I fes-la signar al teu veïnat, a l'associació del barri, a la feina. Només si som capaços de crear un gran bloc social a favor de l'eficiència energètica i les energies renovables podem deixar als nostres fills i als fills dels nostres fills un planeta on faci goig viure-hi.

Per a més informació: www.energiasostenible.org

Publicacions del Dia de la Terra

- Carpeta-dossier **DIA DE LA TERRA – 1990**, editada en col·laboració amb l'Ajuntament de Barcelona (Regidoria de Promoció i Relacions Cíviques)
- Carpeta-Dossier **DIA DE LA TERRA -1991** (per afegir a la de 1990).
- Cartells i postals per anunciar els actes del **DIA DE LA TERRA** a la ciutat de Barcelona: 1990-1991-1992
- 1992. ~~Llibre~~ **101 idees per ajudar a salvar la Terra**. Editat per **DIA DE LA TERRA** (Comissió Catalana) amb la col·laboració de l'Ajuntament de Barcelona i el Departament de Medi Ambient de la Generalitat.
- 1995. Quadern **Auditoria ambiental del campus: una guia dels canvis ecològics al campus per a estudiants**. Editat per **DIA DE LA TERRA** (Comissió Catalana) amb la col·laboració del Departament de Medi Ambient de la Generalitat i la Universitat Autònoma de Barcelona.
- 1996. **Cartell** anunciador de la **Primera Fira per la Terra**.
- 1996. Quaderns **Eco-didàctica (1)** i **Eco-didàctica (2)**. Editats per **DIA DE LA TERRA Catalunya** amb la col·laboració de la Fundació Terra, del Departament de Medi Ambient, i la revista *Perspectiva Escolar* de Rosa Sensat.
- 1997. **Cartell** anunciador de la **Segona Fira per la Terra**. Periòdic **Dia de la Terra** per anunciar la Fira per la Terra.
- 1998. **Cartell** anunciador de la **Tercera Fira per la Terra**. Revista **Dia de la Terra** (núm. 1, març, 32 pàgines i núm. 2, setembre, 40 pàgines): al número 2 es publica per primera vegada en català el **primer esborrany** de referència de la '**Carta de la Terra**'.
- 1999. **Cartell** anunciador de la **Quarta Fira per la Terra**. Revista **Dia de la Terra** (núm. 3, abril, 44 pàgines i núm. 4, setembre, 44 pàgines): al número 4 es publica el **segon esborrany** de referència de la '**Carta de la Terra**'.
- 2000. **Cartell** anunciador de la **Cinquena Fira per la Terra i programa d'actes de la Fira**. Revista **Dia de la Terra** (núm. 5, abril, 44 pàgines i 6, setembre, 40 pàgines): al número 6 es publica el **text final** de la '**Carta de la Terra**'.
- 2001. **Cartell** anunciador de la **Sisena Fira per la Terra i programa d'actes de la Fira**. Revista **Dia de la Terra** (núm. 7, abril, 44 pàgines i 8, setembre, 44 pàgines).

Cada 22 d'abril es commemora l'aniversari de la celebració per primera vegada al món del **DIA DE LA TERRA - 1970 (Earth Day - 1970)**. En aquella ocasió més de vint milions de nord-americans, més de deu mil escoles i més de mil universitats arreu dels Estats Units d'Amèrica participaren en el Dia de la Terra. Més de sis-centes mil persones participaren a la Fira Ecològica en plena 5a. Avinguda de Nova York, i moltes més persones participaren en d'altres activitats. Aquella gent va sortir al carrer, va pressionar el Congrés i va iniciar el modern moviment ecologista. El Dia

de la Terra de 1970 va ajudar a generar el suport públic que va menar que s'adoptessin les lleis d'Aire Net, d'Aigua Neta, d'Espècies en Perill, i de Protecció dels Mamífers Marins; també es va crear l'Agència de Protecció Ambiental dels Estats Units. El Dia de la Terra va ser fundat pel senador de Wisconsin, Gaylord Nelson, i va ser organitzat per Denis Hayes. Va ser la més gran demostració de base de tota la història dels Estats Units. Des d'aleshores va començar a celebrar-se el **DIA DE LA TERRA** cada 22 d'abril.

20 anys després, el 22 d'abril de 1990, 200 milions de persones a 141 països varen participar en el primer Dia de la Terra internacional. Milers d'activitats es varen realitzar arreu del món, que inclogueren manifestacions, plantades d'arbres, fires per la Terra, neteges de rius, actes culturals i altres iniciatives patrocinades pels governs. A molts països la campanya va exercir pressió als caps d'estat perquè participessin personalment a la cimera de les Nacions Unides a Rio de Janeiro; una reunió, sense precedents, de nacions que varen tractar temes com ara el canvi climàtic i la pèrdua d'espècies arreu del món.

La campanya del Dia de la Terra 1990 als EUA va mobilitzar la gent per realitzar opcions individuals i col·lectives que reflectissin valors ambientals, i va eixamplar el suport popular a favor de nous canvis. Uns 70 milions de nord-americans i nord-americanes varen participar en els 40.000 esdeveniments que s'organitzaren de costa a costa. 1.800.000 persones es varen aplegar a Nova York i 800.000 persones varen trobar-se al Capitol Mall de Washington DC.

En el seu 30 aniversari, el Dia de la Terra 2000 va aplegar entorn de 500 milions de persones d'arreu del món i això va significar l'inici d'un nou mil·lenni de conscienciació ambiental i d'activisme. El tema de l'Energia Neta Ara! va ser la força central de les tasques d'organització tant als EUA com arreu del món. Amb la col·laboració d'activistes d'arreu del planeta, es va desenvolupar la campanya mundial Energia Neta Ara Mateix!

www.diadelaterra.org

Per a demanar informació sobre l'Associació de la Terra.

info@diadelaterra.org

firaperlaterra@diadelaterra.org

Entitat inscrita al Registre d'Associacions de la Generalitat de Catalunya amb el núm. 18.739

Poden participar-hi com a socis totes les ONG, col·lectius o associacions públiques que hagin incorporat, o tinguin en projecte fer-ho a curt termini, els Principis de Valdez. També s'admeten aportacions i col·laboracions a títol individual.

Desitjo participar-hi com a voluntari

Vull contribuir-hi amb una aportació econòmica**

Vull subscriure'm a la revista *Dia de la Terra*: 2 números l'any, 10 euros

Volem fer-nos socis

Nom.....d Üòž IAP Äöž ,óž Öñž =ŠU h

Adreça.....d Üòž IAP Äöž ,óž Öñž =ŠU h

Municipi.....Codi Postal.....S Üòž IAP Äöž ,óž Öñž

Telèfon.....Correu Electrònic.....J Üòž IAP Äöž ,óž Öñž

Signatura

**Envia un xec a:

Núm. de compte corrent de Dia de la Terra: 3025-0001-10-1433021331

Després de l'11 de setembre

Els Estats Units d'Amèrica han enderrocat el règim talibà, en una guerra interposada a través de l'Aliança del Nord, però sembla que els suposats responsables dels terribles atemptats al Pentàgon i a les Torres Bessones se'ls han escapat de les mans.

El president Bush declara que la lluita contra el terrorisme no acabarà aquí; cal ampliar el front cap a l'Extrem Orient i cap a l'Àfrica, afirma. I sense aturar-se ni poc ni molt en formalismes legals, les forces nord-americanes operen ara a les Filipines sense cap tràmit internacional ni sense haver-ho sotmès a cap mena de judici del Consell de Seguretat de les Nacions Unides.

Bush i els seus gestors políticomilitars han trobat en Al Qaeda i el terrorisme l'enemic que els mancava, la justificació que necessitaven des de la caiguda del mur de Berlín. Ens prometen una lluita global sense límits; la creuada, han advertit, pot durar més que els 40 anys de la guerra freda.

Així, es continua situant el problema del terrorisme fora del context social i polític que el genera, com si fos una mena de calamitat abstracta, explicable tan sols amb les simplistes categories del Bé i el Mal. Ara doncs, Bush ha definit un "eix del mal" compost per l'Iraq, l'Iran i Corea del Nord per justificar unes enormes despeses militars. Els 379.000 milions de dòlars pressupostats per al Pentàgon suposen quasi el 40% de tota la despesa militar mundial. El nou pressupost de Defensa ve a ser unes deu vegades més alt que el que gasten Rússia i Xina junts i més alt que el que gasten en armes els 15 països següents inclosos Rússia, Xina i els països de l'OTAN.

Les forces armades dels EUA ja són amb molta diferència les més potents del món; del que es tracta ara és que en una dècada siguin més fortes que la suma de tots els altres exèrcits del món. És a dir, es tracta d'assolir l'hegemonia total.

En Seguretat Interior el pressupost quasi duplica les despeses, a costa de saquejar les reserves de la Seguretat Social. Així queden els propòsits de menys estat –la lletania prèvia a qualsevol propòsit–, i així quedaran les restes d'inversió pública en sanitat, educació i infraestructures.

Després dels macroatemptats tot el que és militar és sagrat. Les empreses proveïdores d'armament properes a l'Administració nord-americana han estat demanant que el Pentàgon disposi de pressupostos extraordinaris per fer front a la guerra antiterrorista.

Mentre, i no consta sinó en lletra petita al mitjans, ha començat la construcció dels gasoductes i oleoductes per a transportar els combustibles fòssils de l'Àsia Central –les segones reserves més importants del món– cap al Pakistan i l'Oceà Índic, evidentment a través de l'Afganistan.

Aquesta estratègia basada en la preponderància de l'aspecte militar està portant la seguretat a límits difícilment compatibles amb la democràcia.

L'USA Patriot Act votada a finals de setembre ha posat en mans del president dels EUA les principals atribucions del Congrés i del Senat, i no tan sols en matèria de seguretat. S'ha creat una justícia paral·lela que permet detenir i empresonar durant un temps indefinit qualsevol inculpat sense que pugui recórrer a l'assistència d'un advocat pel sol fet de ser originari del Pròxim Orient. Cal afegir-hi els tribunals militars destinats a jutjar estrangers sospitosos de terrorisme, que estan regits per procediments sumariíssims i secrets que els permeten condemnar a mort per majoria simple.

Bush ha anul·lat la decisió que prohibia a la CIA d'assassinar dirigents estrangers, ha facilitat la llista dels líders talibans que s'han de suprimir i ha fixat la quantia de la recompensa per la seva mort. El secretari de Defensa ha dit que no vol talibans presoners, sinó morts. Alguns mitjans de comunicació nord-americans justifiquen la tortura com un mitjà necessari per a guanyar la guerra contra el terrorisme. Així doncs, fins i tot algun editorialista republicà de dretes ha dit que "estem en una situació de dictadura".

Quan el poder executiu central té sotmeses al seu albir les cambres legislatives i es constitueix una estructura judicial al servei dels seus interessos; quan el cap suprem decideix qui s'ha d'atacar i matar i s'organitza de forma retribuïda la matança; quan els mitjans de comunicació justifiquen la tortura com a mal menor i necessari; quan la vida econòmica gira al voltant de la maquinària militar i els seus suports tecnològics; quan se suprimeixen totes les garanties de què solen disposar els acusats quan se'ls judica; quan la legislació especial reserva a determinades minories un tracte greument discriminatori; no tenim aquí les característiques d'una autocràcia?

Al seu últim informe Human Rights Watch centra l'atenció en els abusos comesos arreu del món en nom de la lluita contra el terrorisme internacional. "Molts governs estan utilitzant la lluita antiterrorista per justificar i fins i tot augmentar la repressió de l'oposició política", afirma Kenneth Roth, el seu director executiu. Com a exemples cita el cas de Robert Mugabe, president de Zimbabwe, que ha usat represàlies contra els periodistes sota arguments de la lluita contra el terrorisme; l'estratègia del president rus Vladimir Putin, que ha justificat així mateix les atrocitats a Txetxènia; o la repressió exercida pel govern xinès a la província de Xing Cheng. L'Uzbekistan i Egipte també han estat assenyalats com a països que estan entrant en aquest joc. També afirma que la major part dels països occidentals no estan prestant atenció als abusos comesos per governs amics a l'Orient Mitjà i al nord d'Àfrica, com Aràbia Saudita i Egipte, als quals prefereixen considerar com a part de la lluita antiterrorista. L'informe denuncia que Occident no hagi frenat els abusos d'Israel contra els palestins, així com la indiferència davant dels patiments dels civils a causa de les sancions contra l'Iraq.

De fet, Sharon sembla tenir carta blanca; ha donat passos brutals vers l'anihilació de l'Autoritat Nacional Palestina i el setge a Arafat, aprofitant la situació creada per la lluita antiterrorista. De fet la Unió

Europea no sap com protestar pel que ha passat amb les infraestructures creades a Palestina amb l'aportació de més de 17 milions d'euros: l'exèrcit israelià les ha anades destruint una per una.

H. R. W. també adverteix sobre una altra tendència preocupant: a Occident els governs estan començant a retallar les llibertats civils, com a la Gran Bretanya, on les autoritats poden detenir i sotmetre a arrestos indefinits els immigrants sospitosos de terrorisme. En són altres exemples la creació de tribunals militars als EUA o la negativa del secretari de Defensa a aplicar el Conveni de Ginebra als presoners retinguts a la base de Guantánamo, als quals refusa considerar com a presoners de guerra. "Ignorar els drets humans perjudicarà la lluita antiterrorista", afirma Kenneth Roth. D'altra banda, a l'informe se subratlla un altre "fet crític i fonamental": l'administració Bush, amb els seus plantejaments radicals, "sembla no creure en el dret internacional a l'hora d'aplicar-se'l a si mateixa". Ho ha demostrat en el cas dels presoners de Guantánamo, que ha convertit la Convenció de Ginebra en paper mullat; amb la retirada del Tractat Antimissils Balístics; amb els seus boicots als tractats contra les mines antipersones i contra les armes biològiques, al Protocol de Kyoto o a la creació del Tribunal Penal Internacional, del qual els EUA "semblen tenir dret a quedar eximits".

És escandalós i revelador que en les relacions internacionals la força encara sigui més important que el dret. Els EUA no acaten les convencions com els altres països; amb una política exterior antidemocràtica es neguen a subscriure qualsevol conveni que dugui a un ordre mundial basat en el dret i la justícia, mentre concedeixen patent de cors a la repressió sistemàtica a Txetxènia, Palestina, el Tibet... En un unilateralisme global i intervencionista, la megapotència, amb interessos globals, no s'aïllarà com anys enrere. No vol lligar-se a qualsevol conveni o tractat que pugui limitar la seva capacitat de maniobra, per poder actuar sola quan vulgui i com vulgui. La pretensió de Washington d'actuar sol en allò que li convé, mentre deixa a Europa tot el pes de les operacions de pacificació i els seus costos, va en aquest sentit.

És un fet que la revifada de la militarització del govern nord-americà i aquest unilateralisme tiren per terra les oportunitats que l'11 de setembre oferien al món d'afrontar els reptes en comú. Una ocasió perduda per a negociar un nou contracte social global fundat en un nou ordre jurídic d'abast mundial. Sense ell, els intents de "fer justícia" o d'acabar amb el terrorisme seran una mera expedició de càstig.

Més enllà de la seguretat militar, cal una seguretat civil, que exigeix un consens democràtic al voltant d'una necessària seguretat jurídica. Si no tan sols tindrem una precària seguretat imperial. Cal anar més enllà de la política de seguretat focalitzada exclusivament en termes estatals i militars. Cal dirigir-la vers un solució dels

problemes culturals, socials, econòmics, polítics, demogràfics i ambientals a què ha de fer front la societat.

D'altra banda, l'intent del govern dels EUA de limitar la difusió d'informació científica que pugui ser utilitzada per organitzacions terroristes ha aixecat dures crítiques de la comunitat científica internacional. La censura afectarà la difusió d'investigacions que no tenen res a veure amb la producció d'armes bacteriològiques o químiques. "El terrorisme s'alimenta de la por i la por es nodreix de la ignorància. Aquesta decisió mina els fonaments de la ciència", s'ha replicat. També ha començat l'ús molt restrictiu de la Llei de Llibertat d'Informació, a la qual diaris o associacions dels drets civils solen recórrer per tenir accés als arxius oficials. Hi ha qui tem el col·lapse del llenguatge i dels conceptes polítics. Amb l'extensió de l'anglès nord-americà com a *lingua franca* s'incorporen les categories intel·lectuals dels EUA. S'anomena "guerra" al que no és una guerra, "danys col·laterals" a les víctimes civils, "influència estratègica" a la propaganda...

De fet, com ens recorda Noam Chomsky, ara com ara els EUA són l'únic estat que ha estat condemnat per la Cort Mundial per terrorisme internacional.

La guerra encoberta de Reagan-EUA contra Nicaragua, a més de provocar milers de morts arruïnà el país. Nicaragua va portar el cas a la Cort Mundial, que decidí a favor seu. Condemnà el que es va anomenar "l'ús il·legal de la força", que és una altra forma que tenen els EUA d'anomenar el terrorisme internacional. La Cort ordenà que els EUA aturessin el crim i paguessin indemnitzacions massives. Els EUA per descomptat refusaren la sentència amb un menyspreu total i anunciaren que en el futur no acceptarien la jurisdicció de la Cort. Nicaragua llavors portà el cas al Consell de Seguretat de les Nacions Unides, que

L'11 de setembre de 2001 també 35.615 nens van morir de fam

Víctimes: 35.615 (EAO)

Lloc: països pobres del planeta

Edicions especials de les televisions: cap

Articles de premsa: cap

Missatges del president de la república: cap

Convocatòria d'una unitat de crisi: cap

Manifestacions de solidaritat: cap

Minuts de silenci: cap

Commemoracions de les víctimes: cap

Fòrums socials organitzats: cap

Missatges del Papa: cap

Les borses: no estan malament

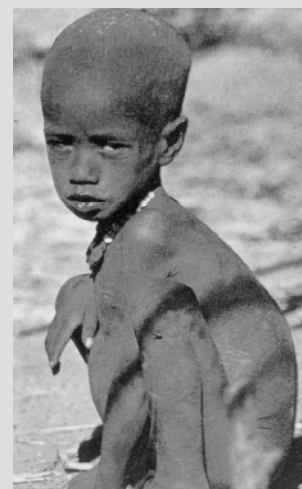
L'euro: remuntant

Nivell d'alerta: cap

Mobilització de l'exèrcit: cap

Hipòtesi sobre la identitat dels criminals: cap

Probables autors del crim: països rics

considerà una resolució en què cridava tots els estats a respectar el dret internacional. No es mencionà ningú, però tothom compregué. Els EUA vetaren la resolució. Nicaragua portà el cas a l'Assemblea General, on tècnicament no existeix el dret de veto, però on un vot negatiu dels EUA equival al veto. L'Assemblea General aprovà una resolució similar i tan sols s'hi oposaren els EUA, Israel i El Salvador. El mateix passà l'any següent, però aquesta vegada els EUA només van poder aconseguir el suport del vot d'Israel.

Tan sols dos vots bloquejaren l'observació del dret internacional. A Nicaragua ja no li quedava cap més recurs legal. No n'hi ha, en un món regit per la força. Els EUA reaccionaren promovent immediatament la guerra de forma accelerada. Per primera vegada hi va haver ordres oficials a l'exèrcit terrorista d'atacar "objectius tous", és a dir, objectius civils indefensos, i mantenir-se lluny de l'exèrcit nicaragüenc. Els EUA controlaven pràcticament tot l'espai aeri sobre Nicaragua i subministraven a l'exèrcit mercenari equips de comunicació moderns. El *Times Magazine* lloà l'èxit del mètode emprat "per a arruïnar l'economia i implantar una llarga i mortífera guerra per encàrrec, fins que els nadius, exhausts, enderroquin per si mateixos el govern indesitjable", amb un cost "mínim per a nosaltres"; un mètode que va deixar les víctimes amb "ponts destruïts, estacions elèctriques sabotejades i granges arruïnades", a la vegada que va donar al candidat dels EUA "un tema guanyador": "acabar amb l'empobriment del poble de Nicaragua".

La violència funciona generalment. És la història del món. És un seriós error analític considerar, com es fa comunament, que el terrorisme és l'arma dels dèbils. Com altres mitjans de violència, constitueix sobretot una arma dels més forts, aclaparadora realitat. Es considera una arma dels febles perquè els forts controlen els sistemes doctrinaris i el seu terror no compta com a terror. Per exemple, els nazis no imposaven el terror a l'Europa ocupada, sinó que estaven protegint la població local contra el terrorisme dels partisans. Aquells qui tenen el monopoli de la violència parlen de si mateixos com si realitzessin contraterrorisme, com si el seu no ho fos. Les conseqüències del monopoli de la violència poden ser molt poderoses en termes ideològics. És un fet bastant impressionant que un sistema de propaganda se surti amb la seva en una societat lliure.

En el cas de l'Afganistan, els EUA no demanaren l'autorització del Consell de Seguretat, tot i que probablement l'haurien rebuda en aquest cas, perquè en realitat els altres membres permanents del Consell de Seguretat també són estats terroristes. I estan satisfets d'unir-se a una coalició contra el que anomenen "terrorisme internacional"; així tenen suport al seu propi terror.

La violència ha estat durant segles el principi fonamental d'Europa i la raó és que funciona. Quasi sempre funciona si es té una predominança aclaparadora de la violència i una cultura de la violència que li doni suport.

Si realment es vol reduir el nivell de terror, cal no promoure'l. Hi ha un camí i és deixar de participar en el terror. Això reduiria automàticament el nivell de terror.

Cal construir una societat civil global i forta; es tracta de lluitar contra les causes del terrorisme. En aquest sentit l'èxit del Forum Social de Porto Alegre, on es començaren a plantejar alternatives al tipus de globalització imposada pel fonamentalisme econòmic que instrumentalitza el mercat i el món sencer per agilitzar l'especulació i el màxim benefici d'uns quants, significa una esperança per la qual cal treballar.

Jordi Alemany

Traducció del fragment final de *Dale una posibilidad a la paz* ('Dóna una possibilitat a la pau')

El partit de la pau té una sola possibilitat: seguir treballant tossudament amb els instruments de la pau. Cal afirmar amb tota la força possible que és necessari i que hem de deixar de donar el nostre suport econòmic a les multinacionals de la mort. Avui més que mai l'elecció individual de milions de persones és l'únic instrument possible, l'única estratègia guanyadora. Traquem els nostres diners dels bancs que financen la venda d'armes; traquem els nostres diners de l'economia del dolor; deixem de comprar el carburant de l'Esso, els productes de la Nestlé; deixem de prendre Coca-Cola, de menjar en Mac Donald's; fem que els nostres cotxes vagin amb gas i demanem cotxes amb propulsors elèctrics; posem els nostres estalvis en fons d'inversions ètiques; abandonem les assegurances connectades amb el sistema de la mort; no comprem cotxes a qui produeix bombes antihome; no comprem sabates a qui manté els nens com a esclaus; no mengem els aliments de la química; abandonem les marques de la cultura del guany sense miraments.

Aquests anys hem estat treballant amb èxit per demostrar que és possible fer compatibles el nostre consum, el nostre estalvi i tenir millors productes amb el boicot al mercat de la mort. Això és possible quan refusem portar els nostres diners al seu molí. Avui aquestes eleccions ja no són només justes i convenients; són també urgents, impostergables.

Et demanem que facis aquest gest immediatament, ara mateix. Ja no hi ha temps per a pensar-s'ho més encara. La locomotora del capitalisme salvatge està accelerant i apunta amb determinació absoluta cap a la guerra i la destrucció del planeta. L'única possibilitat és tallar-li el subministrament de carburant. De seguida. El món està governat pel diner. El diner és l'únic argument al qual els poderosos són sensibles. Dóna una possibilitat a la pau. De seguida. Comença tu. No esperis que ho facin d'altres. Cada cèntim d'euro que prenguis als senyors del món és un respir que regales a la humanitat. Votes cada cop que uses els teus diners, cada vegada que compres.

Dario Fo, Franca Rame, Jacopo Fo

L'ORGANITZACIÓ MUNDIAL DEL COMERÇ - OMC

- GATS o AGCS (Acord General sobre Comerç i Serveis)
- TRIP o ADPIC (Aspectes de Drets de Propietat Intel·lectual Relacionats amb el Comerç)

Quan, on i per què va néixer?

L'Organització Mundial del Comerç (OMC) és un organisme internacional que s'encarrega de l'administració del comerç entre les nacions i que supervisa les polítiques comercials dels països que en són membres. La seva seu operativa és a Ginebra (Suïssa).

L'OMC va néixer l'1 de gener de 1995 com a resultat de la Ronda Uruguai de negociacions del GATT (sigles en anglès que corresponen a l'Acord General sobre Aranzels Duaners i Comerç). El GATT data de l'any 1947 i la seva forma d'operar és la ronda de negociacions sobre temes específics. La ronda pot durar força anys i duu el nom del país on s'inicia. La Ronda Uruguai va començar en aquest país l'any 1984 i va concloure al Marroc l'any 1994 –sis mesos després de l'entrada en vigor del Conveni sobre Diversitat Biològica (CDB).

El propòsit de l'OMC és establir un marc institucional comú per a les relacions comercials i assolir el lliure accés als mercats per mitjà d'eliminar allò que en el seu llenguatge s'anomena "distorsions comercials" i "barreres al comerç". En altres paraules, l'OMC és el neoliberalisme en acció (vegeu el quadern sobre lliure comerç al número 8 de la revista *Dia de la Terra*). Per assolir els seus objectius va acordar un seguit d'obligacions que uniformitzessin el comerç. El cos de normes complet arriba a 30.000 pàgines, on es detallen 60 acords i llistes de compromisos. Entre els acords més importants es poden mencionar els següents:

- GATT (Acord Bàsic per al Comerç de Mercaderies), a partir dels acords establerts des del seu inici
- ASA (Acord sobre Agricultura) i Acord sobre Mesures Sanitàries i Fitosanitàries

Aquests acords han estat negociats i signats pels països i ratificats pels seus respectius parlaments; per aquest motiu són de compliment obligat i tenen qualitat de llei. Són essencialment contractes que garanteixen els drets en relació amb el comerç i que, alhora, obliguen els governs a mantenir les seves polítiques comercials dins d'uns límits convinguts.

Com funciona l'OMC?

La representació davant de l'OMC recau sobre funcionaris governamentals dels estats nació que en són membres. Actualment formen part de l'OMC 141 països. Les decisions es prenen, en general, per consens i en les votacions cada país té un vot. La màxima autoritat és la Conferència de Ministres, que es reuneix cada dos anys, i el seu director general és una persona neozelandesa (Mike Moore).

Si un país vol incorporar-se a l'OMC ha de presentar la seva sol·licitud i oferir una llista de compromisos sobre mercats i productes, que és analitzada. A partir d'ací s'estableixen negociacions generals i específiques amb aquest país en forma bilateral i multilateral. A aquest procés se l'anomena "negociacions d'adhesió".

Set anys d'OMC

Mentre que l'OMC promet promoure un sistema de comerç obert, no discriminatori i equitatiu, que ajudi els països a millorar les seves estructures econòmiques i a elevar el nivell de vida de la població, la realitat mostra que empitjoren les condicions de vida de la gran majoria de les persones que habiten el planeta.

La qualitat de vida de les persones no té una relació directa amb el volum de les seves exportacions. Per això en aquests set anys de funcionament el comerç mundial ha crescut i la qualitat de vida de la gent normal, especialment als països del Tercer Món, ha disminuït de forma alarmant. Arreu augmenta la gent que viu en la pobresa i es redueixen els indicadors de benestar:

salut, educació, accés als serveis bàsics, etcètera. A la darrera reunió de l'OMC (Gènova, maig de 2001) es va acordar ampliar el GATS a serveis públics com ara la salut i l'educació, cosa que fa preveure que hi haurà més limitacions per a accedir-hi.

L'obertura dels mercats no va portar pas beneficis per a tots els membres de l'OMC i molts països segueixen trobant obstacles importants per a situar els seus productes i exportar en condicions avantatjoses.

Els compromisos assolits pels estats nació amb els pobles indígenes i les comunitats locals són soscatats per moltes de les obligacions que imposa l'OMC.

Molts sectors de la societat civil veuen l'OMC com una amenaça per a les llibertats fonamentals de les persones i les nacions, els drets dels treballadors i consumidors i la cura del medi ambient.

Què és l'Acord sobre TRIP o ADPIC?

Tal com s'ha explicat, la normativa de l'OMC es basa en acords temàtics i el TRIP o ADPIC n'és un que fa referència als Aspectes sobre Drets de Propietat Intel·lectual Relacionats amb el Comerç (ADPIC o TRIP, segons les seves sigles angleses).

Durant les negociacions de la Ronda Uruguai del GATT s'argumentava que l'absència de drets de propietat intel·lectual (DPI) forts en els països en vies de desenvolupament constituïa una distorsió comercial que generava enormes pèrdues als països industrialitzats per ingressos corresponents a drets no percebuts. Aquest acord, per tant, pretén ajustar la normativa sobre DPI dels països en vies de desenvolupament a les necessitats dels interessos comercials dels països desenvolupats i les transnacionals.

Abans de 1986 una gran quantitat de països no acceptaven els drets de propietat intel·lectual sobre productes farmacèutics i materials biològics per considerar que no era adequat concedir drets de monopoli en aquestes qüestions. A la Ronda Uruguai del GATT diversos representants dels països del sud es varen resistir a acceptar la idea d'ampliar el camp de les patents a la biodiversitat i als éssers vius. La seva oposició es basava en l'evidència que la concessió de monopolis en matèria d'alimentació i salut perjudica els interessos dels pobres del món. A despit d'això, l'Acord sobre TRIP obliga les nacions a atorgar patents als productes farmacèutics i inclou la biodiversitat, en contradicció amb algunes directrius del CDB.

A la segona part de l'Acord es tracten els diferents drets de propietat intel·lectual: drets d'autor, marques de fàbrica o comercials i de serveis, dibuixos i models industrials, patents. Implica obligacions en les set categories dels DPI i en tots els camps de la tecnologia i també institueix el primer sistema global de DPI sobre diversitat biològica i específicament sobre varietats de plantes.

En el seu Article 27.3b (vegeu enquadrament) aquest acord requereix l'aplicació de drets de patent o d'un sistema "eficaç" sui generis (únic) per a "protegir" (és a dir, obtenir drets de monopoli sobre) els productes obtinguts a partir de vegetals en l'àmbit nacional. Els països industrialitzats pretenen que l'única manera de complir amb aquest requisit sigui a través dels drets de protecció sobre els productes obtinguts dels vegetals (un altre tipus de DPI sobre conreus), mentre que els països del Tercer Món defensen els drets de les comunitats locals, dels pobles indígenes i dels agricultors.

Aquesta normativa s'havia d'aplicar en els països en vies de desenvolupament abans de l'any 2000, i en els països menys desenvolupats abans de l'any 2005. L'any 1999 va començar la revisió de l'Article 27.3b i l'any 2000 la revisió de tot l'Acord. No s'ha avançat gaire des d'aleshores, a causa de les posicions enfrontades entre alguns països industrialitzats que volen endurir els DPI sobre els organismes vius i molts països del Tercer Món que demanen eliminar tots els DPI relatius a la vida.

L'Article 27.3b dels TRIP no és una mera disposició comercial; és el reflex d'una cosmovisió que no respecta la vida i que creu que és vàlid apropiar-se'n per al lucre.

Article 27.3b de l'Acord sobre TRIP

"Els membres podran excloure així mateix de la patentabilitat les plantes i els animals, excepte els microorganismes, i els procediments essencialment biològics per a la producció de plantes o animals que no siguin procediments no biològics ni microbiològics. No obstant això, els Membres atorgaran protecció a totes les obtencions vegetals mitjançant patents, mitjançant un sistema eficaç sui generis (...)"

Què és l'Acord sobre Agricultura?

És l'acord de l'OMC que estableix mesures de liberalització del comerç per al sector agropecuari en els camps següents:

- obertura dels mercats a les importacions d'aliments
- reducció dels suports als agricultors i dels subsidis a l'exportació
- transformació en aranzels de les mesures no aranzelàries vigents i disminució dels aranzels a la importació d'aliments (reducció d'un 36% en sis anys en els països desenvolupats, i d'un 24% en 10 anys en els països en vies de desenvolupament. Els països menys desenvolupats no necessiten reduir els seus aranzels.)

Existeixen nombrosos desequilibris en la implantació de l'Acord, que permet que es mantinguin elevats subsidis i mesures de protecció en els països industrialitzats a la vegada que s'impedeix als països del sud promoure o defensar oportunitats per als camperols i petits productors rurals. La Unió Europea, l'any 1998, va destinar 130 milions de dòlars en ajuts als productors. Entre

els productes que més ajuts van rebre hi va haver el blat i altres cereals, la llet i les carns de boví i oví.

La liberalització en el sector agropecuari produeix més perjudicis que no pas beneficis per a la gent en general i per als agricultors en particular, motiu pel qual s'està lluitant perquè l'OMC no hi intervingui més. Fins que això no s'assoleixi, hi ha qui suggereix delinear una estratègia d'agricultura sostenible i familiar que faci valdre les "preocupacions no comercials" i les "mesures d'ajut intern". Les "preocupacions no comercials" dins del marc de l'OMC són la seguretat alimentària, la viabilitat de les zones rurals i la protecció del medi ambient. (La seguretat alimentària ha estat utilitzada per la UE com a fonament per a mantenir els subsidis que aplica a la seva agricultura.) Les "mesures d'ajut intern" permeten tipificar amb claredat els subsidis que es poden aplicar i aquells subsidis que poden ser objecte de sancions.

Qui és qui en aquest joc?

Els representants dels països són els jugadors, ja que l'OMC està constituïda per estats nació. Tots tenen igual estatus, però les diferències de poder existents, afegides a la capacitat negociadora de les delegacions, són les que determinen si entren en el terreny de joc o bé es queden en el banc dels suplents. Les grans companyies comercials *no juguen*, però dirigeixen les jugades i tenen gran influència, ja que se'ls permet ser part dels comitès consultius.

Les ONG i altres sectors socials tenen un espai molt restringit de participació, motiu pel qual es fan escoltar mitjançant manifestacions al carrer. L'OMC, com a resposta, està planificant crear una comissió antimanifestacions.

La forma de funcionament de l'OMC genera desconfiança, ja que des del seu començament li ha mancat transparència i any rere any s'han succeït irregularitats tals com acords entre bastidors, creació de comissions i inclusió de nous temes de forma arbitrària.

Les directrius de l'OMC han entrat en conflicte amb altres acords internacionals com ara el Conveni sobre Diversitat Biològica i el Protocol de Bioseguretat, i amb organitzacions internacionals com ara la FAO (Organització de les Nacions Unides per a l'Agricultura i l'Alimentació), l'OIT (Organització Internacional del Treball) i la Subcomissió per a la Protecció i Promoció dels Drets Humans de les Nacions Unides. Quines són les directrius que prevaldran?; aquest és un motiu de preocupació i lluita en el si de la societat civil.

Què passa amb els estats nació i els governs?

Els estats nació han quedat enmig de les pressions de l'OMC i dels grups empresarials a àmbit nacional. Les unitats econòmiques bàsiques ja no són els estats nació, sinó les grans empreses. Per exemple, l'empresa nord-americana Wal-Mart

és econòmicament més gran que 161 països. General Motors supera econòmicament Dinamarca i Toyota supera Noruega. Els funcionaris governamentals troben molt condicionades les seves possibilitats de decisió a causa de compromisos ja contrats i, de vegades, es converteixen en instruments de pressió en benefici d'empreses que presenten objeccions a lleis d'altres països per considerar-les "deslleials" al comerç. El sistema democràtic representatiu està essent desvirtuat per aquestes noves figures globals. La nació, entesa com el conjunt de la seva ciutadania, és la gran exclosa en aquestes negociacions i les seves conseqüències.

Els estats tenen una sèrie de responsabilitats davant la ciutadania i han de respondre per la implantació de la normativa de l'OMC. És necessari realitzar avaluacions sobre els efectes de la liberalització financera i la liberalització de productes i serveis en els aspectes social, ambiental, polític i econòmic.

Què hi podem fer?

- Sostenir en tot moment que la vida i l'agricultura tenen connotacions culturals i ètiques que transcendeixen la negociació comercial i resistir la mercantilització d'altres aspectes importants de la vida quotidiana de cadascú de nosaltres.
- Promoure campanyes i mobilitzacions que qüestionin i restin legítimitat a l'OMC, ja que les seves directrius destrueixen els pobles i tenen un impacte negatiu sobre el medi ambient.
- Donar suport als pobles indígenes i a les comunitats locals en les seves reclamacions per garantir els drets als seus territoris i als seus recursos, així com a les seves pràctiques tradicionals.
- Buscar altres formes de comercialització que fomentin relacions comercials solidàries i equitatives, ecològicament sostenibles i respectuoses de la diversitat cultural.
- Lluitar perquè la seguretat alimentària no estigui subjecta a les pressions comercials i perquè es prohibeixin els drets de propietat intel·lectual sobre els recursos genètics agrícoles.
- Promoure iniciatives per mantenir, multiplicar i bescanviar llavors.
- Donar suport a les campanyes contra la importació d'aliments a baix preu per tal d'afavorir la sobirania alimentària.
- Sumar-nos a les iniciatives contra els TRIP.
- Exigir als funcionaris governamentals que exerceixin un paper actiu en les regulacions en matèria d'alimentació, aigua, agricultura, educació i telecomunicacions.
- Pressionar els nostres governants perquè no acceptin una nova ronda de negociacions de l'OMC i perquè no donin suport a accions contra les organitzacions de la societat civil.

Font: Organización Mundial del Comercio - *Falsas promesas, biodiversidad, sustento y culturas*, quadern núm. 8, 2001

RAL·LI SOLAR INTERNACIONAL

Ral·li Demostratiu de Vehicles Elèctrics 1 i 2 de Juny de 2002 a Barcelona

És una prova demostrativa i no competitiva que es desenvoluparà participant en el trànsit rodat per vies secundàries.

Aquest Ral·li és obert a la participació de qualsevol vehicle elèctric i pretén afavorir, incentivar i potenciar una tecnologia amb més de 100 anys d' experiència.

L'objectiu de promocionar els vehicles elèctrics és reduir sorolls, contaminació i la dependència energètica a les ciutats ja que tot vehicle elèctric es pot carregar amb el Sol.

QUI HI POT PARTICIPAR

Particulars, empreses i institucions que actualment ja disposin de vehicles elèctrics: automòbils, vehicles de serveis urbans, microcotxes, bicicletes, motocicletes, prototips de competició...

ON ES FARÀ

A Barcelona, la concentració dels vehicles es farà a la plaça de Sant Jaume, amb algunes proves tècniques i d' exhibició, i seguirà un recorregut per poblacions properes (Parets del Vallès, Sabadell, Terrassa, Rubí, Sant Cugat del Vallès).

Busquem participants i espònsors (empreses públiques o privades)

L'associació Volt-Tour organitza el Ral·li i coordina la part tècnica. Tenim el suport de la Generalitat (Icaen), Ajuntament de Barcelona, ajuntaments del Vallès i institucions.

Per a més informació:

Josep Viver Tel.: 93 219 30 37 Fax: 93 219 01 07
rallysolar@arrakis.es www.elektron.org/rally.htm

Patrick Renau Tel.: 93 674 22 48
prenau@mundivia.es www.electromobil.net

VINE A PARTICIPAR EN EL RAL·LI SOLAR !

Amb els vehicles més originals, espectaculars, eficients i divertits que trobis mai per les carreteres.

Els tipus de vehicles que s'hi poden inscriure són: sunraces, prototips, microcotxes, vehicles de 3 rodes, ciclomotors, bicicletes... Només cal que la seva font d'energia sigui elèctrica.

Serà un recorregut per les centrals solars fotovoltaïques més representatives del Vallès, amb visites on es podrà comprovar el funcionament d'aquests sistemes no contaminants.

ITINERARI I ACTIVITATS

Dia 1

A les 8.30 concentració a la plaça de Sant Jaume. Es faran les proves tècniques, entrega de documentació, visita a la central fotovoltaïca de l'ajuntament, de 85 kW. Els vehicles es carregaran amb l'energia neta del Sol.

Sortida a les 11 cap a Parets del Vallès, on es faran les proves d'exhibició i un dinar popular en el marc de la Fira EcoVallès, on es podrà veure com es carreguen els vehicles a una central fotovoltaïca de 2,8 kW.

A la tarda, sortida cap a la central Eòlica i Fotovoltaïca de 35 kW del Parc Central del Vallès de Sabadell, on es faran demostracions i una xerrada/debat sobre l'ús i les aplicacions de l'energia solar al transport.

Dia 2

Està prevista l'arribada al Museu de la Ciència de Terrassa a les 10 del matí. Es podrà veure la façana fotovoltaïca de 40 kW. Aquí hi haurà una concentració i aprofitarem per a fer recàrregues als vehicles que ho necessitin.

A les 11 sortida cap a Rubí, a la central fotovoltaïca de 2,8 kW de l'edifici I+D. Visita de la instal·lació i els tallers didàctics.

Al migdia sortida cap a Sant Cugat, als voltants del monestir, on farem una demostració dels vehicles i, a partir de les cinc, la festa de cloenda i l'entrega de premis.

Campanya

ENTESA CATALANA PER UNA ENERGIA NET

LES ENTITATS SOTASIGNADES, PREOCUPADES

- per la dependència de Catalunya envers els combustibles fòssils i nuclears;
- per la decreixent eficiència del sistema energètic català, que permet fornir els serveis energètics que la societat requereix amb quantitats creixents d'energia primària;
- per la creixent vulnerabilitat de l'actual sistema energètic, altament centralitzat, dependent de poques i grans instal·lacions generadores i d'una gran xarxa de transport i distribució amb considerables pèrdues i riscos per a la natura;
- per la situació d'analfabetisme energètic en què s'ha mantingut la població;
- pel continuat enverinament radioactiu dels sistemes naturals ocasionat per l'energia nuclear;
- per les creixents emissions de gasos d'efecte hivernacle ocasionades per la utilització massiva de combustibles fòssils

FEM UNA CRIDA PER A UNA ENTESA QUE OBRI LA PORTA A UN SISTEMA ENERGÈTIC DISTRIBUÏT BASAT EN L'EFICIÈNCIA ENERGÈTICA I LES ENERGIES NETES I RENOVABLES

I per fer-ho possible ens adrecem a la societat catalana perquè faci seves les següents propostes:

- Establir un pla i un calendari per assolir l'aturada abans de l'any 2010 de les centrals nuclears avui en funcionament.
- Aturar progressivament les centrals

tèrmiques de carbó i de fueloil a mesura que entrin en funcionament equips de generació amb potències equivalents, alimentats pel combustible fòssil menys brut de tots els bruts. Aquests equips de generació han de ser centrals tèrmiques de cycle combinat de gas natural, en unitats de 100-200 MW, equipades en cogeneració, distribuïdes pel territori de Catalunya i situades a la vora dels principals centres de consum.

- Incrementar, any rere any, l'eficiència del sistema energètic català.
- Disminuir, any rere any, les emissions de gasos d'efecte hivernacle.
- Considerar el vent com un bé comú natural i un recurs natural protegible, per a ser utilitzat energèticament.
- Fer que la tecnologia per a l'aprofitament de la força del vent esdevingui una tecnologia compatible amb les funcions dels sistemes naturals, tot fent que els aprofitaments energètics de la força del vent es facin seguint criteris de sostenibilitat, tant pel que fa al bé comú com pel que fa als sistemes naturals i humans.
- Democratitzar les decisions energètiques i fer-ne participis les comunitats directament afectades pels aprofitaments energètics dels béns comuns naturals, com ara el sol, el vent, la biomassa, etc.
- Garantir el dret dels ciutadans i les ciutadanes de Catalunya a l'exercici efectiu dels seus drets energètics i de les seves responsabilitats:
 - fent possible que qualsevol persona pugui invertir en qualsevol projecte d'energia renovable que hi hagi a l'indret on viu o a prop;
 - fent possible que qualsevol usuari de l'electricitat pugui escollir ser subministrat amb el percentatge d'energia neta i renovable que desitgi.

I PER TOT AIXÒ ENS COMPROMETEM

- treballar conjuntament i cooperativament amb tots els sectors de la societat (ONG, partits polítics, empreses, administracions) per

RENOVABLE

obrir la porta a un sistema energètic distribuït i basat en energies netes i renovables, que deixi enrere el miratge de l'energia abundant i barata, basat a cremar combustibles fòssils i fissionar els nuclis de l'àtom d'urani;

a treballar per fer realitat, al més aviat possible, l'aturada definitiva de les centrals nuclears;

a donar suport a tots aquells projectes energètics que facilitin la transició cap a un sistema energètic distribuït, encara que transitòriament s'utilitzi el combustible fòssil menys brut (gas natural);

a donar suport a tots els projectes energètics basats en la millora de l'eficiència energètica tant en les tecnologies de subministrament com en les tecnologies d'ús final de l'energia;

a donar suport a tots els projectes energètics basats en les energies renovables, sempre que es facin a partir de criteris de sostenibilitat ecològica, econòmica, social i cultural;

a treballar per fer que nosaltres (individualment i col·lectiva) siguem exemples de bones pràctiques energètiques, en la nostra vida quotidiana, per mitjà d'emprar l'energia de la forma més eficient possible i d'utilitzar energies renovables sempre que sigui possible.

A la ciutat de Tarragona, el 20 de febrer de 2001

ENTITATS QUE FAN AQUESTA CRIDA:

- Alternativa Verda**
- Associació Una sola Terra**
- Dia de la Terra - Catalunya**
- Eurosolar** – associació europea per les energies renovables, secció espanyola
- Fundació Mare Terra Mediterrània**
- Grup de Científics i Tècnics per un Futur No Nuclear**
- Mediterrània**, centre d'iniciatives ecològiques
- World Information Service on Energy - Nuclear Information**

Adhesió a l'Entesa Catalana per una Energia Neta

Document per a Entitats:

En/Na
amb DNI número
actuant com a secretari de l'entitat

CERTIFICA

Que a la reunió ordinària de la Junta de l'entitat
realitzada el dia d de 2001, es va prendre el següent acord:

La Junta Directiva d
manifesta la seva adhesió a les preocupacions, les propostes i els compromisos continguts al manifest fundacional de l'**ENTESA CATALANA PER UNA ENERGIA NETA I RENOVABLE**.

Document individual:

Les persones sotasignades manifestem la nostra adhesió a les preocupacions, les propostes i els compromisos continguts al manifest fundacional de l'**ENTESA CATALANA PER UNA ENERGIA NETA I RENOVABLE**.

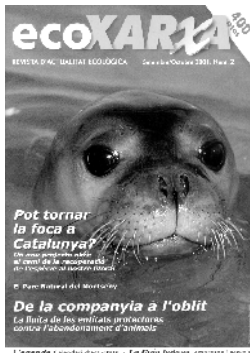
Nom i Cognoms	Adreça	DNI	Signatura

**-Entesa Catalana per una Energia Neta i Renewable-
GCTPFNN, Apartat de Correus 10095, 08080 Barcelona**

PRESENTACIÓ

NOVETAT ECOXARXA

ECOXARXA és un projecte que pretén oferir, a través de diferents mitjans de comunicació, una sèrie d'espais comunicatius destinats a informar i sensibilitzar l'opinió pública de tots aquells esdeveniments i activitats relacionats amb el medi ambient. Aquesta iniciativa té, alhora, una funció pedagògica, ja que, a través d'estudis, consells, recomanacions i reportatges, exercirà una important tasca divulgativa per preservar l'entorn natural i fer un ús més sostenible dels seus recursos.

Aquest projecte comunicatiu i mediambiental té per objectiu conjuminar tots els mitjans comunicatius: premsa escrita, televisió, ràdio, web i un gabinet de premsa especialitzat en medi ambient.

A més de la publicació, dins d'aquesta línia d'actuació s'estan realitzant una sèrie de programes audiovisuals. Aquest nou espai televisiu mediambiental es tradueix en un magatzí que presenta una estructura per apartats i que permet als espectadors descobrir tots els atractius i les possibilitats del medi natural que ens envolta, així com aprofundir en el coneixement de totes aquelles qüestions que desperten l'interès del conjunt dels ciutadans.

En definitiva, **ECOXARXA** permetrà dinamitzar i canalitzar diverses iniciatives i activitats ecològiques i naturalistes i, alhora, informar i sensibilitzar l'opinió pública sobre el seu entorn natural més immediat, per tal de contribuir a fer una societat més sostenible i, lògicament, millorar la nostra qualitat de vida.

Carles B. Gorbis

en pau

NOU CD

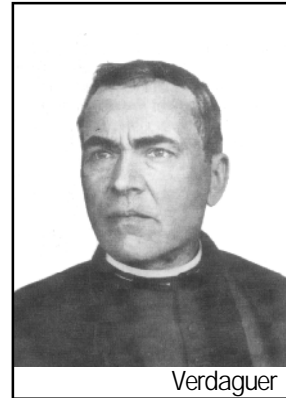
Verdaguer 2000. Canço de la terra

Rafael Subirachs

VERDAGUER 2002

Dia de la Terra fa seves les paraules de Boris Pasternak "dissortats els pobles que obliden els seus poetes" per referir-se a la figura del poeta Jacint Verdaguer (mossèn Cinto) i al tracte que els poderosos, de dretes i d'esquerres, han donat i continuen donant a aquest il·lustre poeta català, nascut a la Plana de Vic (Folgueroles), i que moltes persones considerem el més gran poeta de la nostra terra des de l'edat mitjana.

En l'Any Verdaguer, que commemora el centenari de la seva mort, Dia de la Terra vol recordar-lo publicant uns versos seus: 'Primavera' (*La mellor corona*) i 'L'apagallums' (*Brins d'espigol*).

Verdaguer

Subirachs

Primavera

¡Que hermosos són los matins,
los matins de primavera!
Cada bri porta una flor,
cada flor porta una perla,
cova un amor cada pit,
cada cervell una idea,
s'omple el cel de resplendor
i d'hermosura la terra.

L'apagallums

Lo fruit de la xicoira, lo de la flor daurada,
¿no el coneixeu?
¿L'heu vist sobre les herbes alçar-se de la prada,
com un cabdell de cànem, com un borral de neu?
Apar subtil esfera que hi ha caigut de l'aire
I es té damunt d'un bri,
Dient a la viola d'olor: -Dóna'm ta flaire,
I als pregadéus: -Agenollau-se aquí.

És un pomell d'escuma vanitosa,
una blanca bombolla de sabó,
un vaporós esqueix de nebulosa
que aspira a ser del prat constel·lació.
Ventau-lo i es desfà com una boira.
I aquella inflorescència que creix
amb tot lo seu estuf,
tot s'esvaneix
d'un buf.
Eixa és ta imatge, oh vanitat superba!

GAUDÍ - 2002: 150 ANYS
DEL SEU NAIXEMENT

"M'inspiro en la Natura, el gran llibre que sempre s'ha de llegir"

El significat de l'arquitectura gaudiniana té una gran importància per a totes les persones que cerquem en la Natura la inspiració que guia el nostre comportament en la societat.

L'Associació Dia de la Terra vol homenatjar aquest arquitecte català. I ho fa amb dues accions ben concretes:

1.- amb la publicació, al cartell anunciador de la Fira per la Terra 2002, d'una adaptació del bonic trencadís circular que hi ha al sostre de la sala Hipòstila del Parc Güell, i

2.- amb la reproducció, a la revista *Dia de la Terra*, d'un bonic i interessant fragment d'una imaginària entrevista que l'historiador holandès Gijs van Hensbergen, autor de la biografia *Antoni Gaudí* (Plaza & Janés, Barcelona, 2001), va fer-li l'any 1918, a l'estudi que tenia l'arquitecte a la Sagrada Família. Començava així: a la pregunta "d'on procedeix la seva inspiració, senyor Gaudí?", l'arquitecte i artista li responia: "Aquest arbre que creix al costat del meu taller, aquest és el meu mestre. Tot surt del llibre de la Natura; les obres dels homes són ja un llibre imprès. El gran llibre sempre obert, que ens hem d'esforçar a llegir, és el de la Natura; la resta de llibres han sortit del llibre de la Natura i en ells hi ha les equivocacions i les interpretacions del homes" (reproduït de l'"Entrevista imaginària a Antoni Gaudí", dins del monogràfic 'Gaudí', pàgines 10-11, publicat

NOU CD

Maria Laffitte:
Cançons Tradicionals de Catalunya
Referència: 20163

«La Cançó Popular és l'obra meravellosa de tot un poble que la sent i que la canta.»

Joan Amades